

DEMOKRAT PARTİ
TÜZÜĞÜ

DEMOKRAT PARTİ TÜZÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM
GENEL ESASLAR

Madde 1 - KURULUŞ
Madde 2 - PARTİNİN AMACI
Madde 3 - TEMEL ANLAYIŞ

İKİNCİ KISIM
PARTİ ÜYELİĞİ

Madde 4 - ÜYE OLMA ŞARTLARI
Madde 5 - PARTİYE ÜYE OLAMAYACAKLAR
Madde 6 - PARTİYE ÜYE OLAMAYACAK KAMU GÖREVLİLERİ
Madde 7 – PARTİYE KAYIT VE KABUL
Madde 8 - GENEL MERKEZİN KAYIT YETKİSİ
Madde 9 - PARTİDEN AYRILMIŞ OLANLARIN TEKRAR ÜYELİĞE ALINMALARI
Madde 10-ÜYE KAYIT DEFTERİ
Madde 11 -ÜYELİĞİN PARTİLİYE SAĞLADIĞI HAKLAR
Madde 12 -ÜYELERE DÜŞEN GÖREVLER
Madde 13– PARTİ ÜYELERİNİN DİĞER VATANDAŞLARLA İLİŞKİLERİ
Madde 14- PARTİDEN AYRILMA VE KAYIT SİLME

ÜÇÜNCÜ KISIM
YAYIN ORGANLARI VE PARTİLİ YAZARLAR

Madde 15 - PARTİNİN YAYIN ORGANLARI
Madde 16 - PARTİLİ YAZARLAR

DÖRDÜNCÜ KISIM
PARTİ TEŞKİLATI

BİRİNCİ BÖLÜM
PARTİNİN KURULUŞLARI

Madde 17- PARTİNİN KURULUŞLARI

İKİNCİ BÖLÜM
KONGRELER

Madde 18- İLÇE-İL (TEMEL TEŞKİLAT) İLE (YAN KURULUŞLARIN) KONGRELERİNİN ZAMANI
Madde 19- YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞ MADDE
Madde 20- İLÇE KONGRESİ DELEGELERİ

Madde 21- İL KONGRESİ DELEGELERİ
Madde 22- DELEGELERİN GÖREV SÜRESİ
Madde 23- KONGRE GÜNDEMİ
Madde 24- KONGRE ÖNCESİ RESMİ İŞLEMLER
Madde 25- DAVET, YOKLAMA VE KONGRENİN AÇILMASI
Madde 26- KONGRE DİVANI
Madde 27- KONGRE ÇALIŞMALARI
Madde 28- KONGRESİNİ YAPMAYAN KADEMELER

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İLÇE VE İL YÖNETİM KURULLARININ TEŞKİLİ

Madde 29- İLÇE VE İL YÖNETİMLERİ - GÖREV BÖLÜMÜ
Madde 30 -BAŞKAN VE YÖNETİM KURULLARININ SÜRESİ, BAŞKAN, BAŞKAN YARDIMCILARI, SEKRETER VE MUHASİP ÜYELERİN GÖREVLERİ
Madde 31- YÖNETİM KURULLARININ GÖREVLERİ
Madde 32- YAPILAMAYACAK İŞLER
Madde 33- YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI
Madde 34- YÖNETİM KURULLARI VE BAŞKANLIKLARDA BOŞALMA
Madde 35- KURUCU KURULLAR
Madde 36- İŞTEN EL ÇEKTİRME, İŞTEN EL ÇEKTİRME USULÜ VE SONUÇLARI, GEÇİCİ KURULLAR

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
MERKEZ TEŞKİLATI

Madde 37- BÜYÜK KONGRE-BÜYÜK KONGRE DELEGELERİ
Madde 38- BÜYÜK KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ
Madde 39- BÜYÜK KONGRE TOPLANTILARI VE GÜNDEMİ
Madde 40-YOKLAMA, DİVAN SEÇİMİ, AÇIŞ KONUŞMASI VE RAPORLARIN OKUNMASI
Madde 41- GÖRÜŞMELER VE KONGRE DÜZENİ
Madde 42-KOMİSYONLAR
Madde 43- KARAR YETER SAYISI
Madde 44- SEÇİM HAZIRLIKLARI VE SEÇİMLER
Madde 45- KONGRE TUTANAKLARI
Madde 46- TEMSİLCİLER MECLİSİ KURULUŞU, GÖREVİ VE TOPLANTILARI
Madde 47- GENEL BAŞKANIN SEÇİMİ, GÖREV VE YETKİLERİ
Madde 48- MERKEZ KARAR KURULUNUN TEŞKİLİ VE TOPLANTILARI
Madde 49- MERKEZ KARAR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ
Madde 50- GENEL İDARE KURULU, TEŞKİLİ, GÖREVLERİ VE GÖREV BÖLÜMÜ
Madde 51- BAŞKANLIK DİVANI

BEŞİNCİ KISIM
DİSİPLİN İŞLERİ

Madde 52- KURULUŞ VE GÖREV
Madde 53- İL DİSİPLİN KURULLARI
Madde 54- YÜKSEK HAYSİYET DİVANI
Madde 55- MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU
Madde 56- DİSİPLİN KURULLARI İLE İLGİLİ ORTAK İLKELER

Madde 57- DİSİPLİN KURULLARINA SEVK YETKİSİ
Madde 58- DİSİPLİN SUÇ VE CEZALARI
Madde 59- TEDBİR KARARI
Madde 60- DİSİPLİN CEZALARINA YARGI YERİNDE İTİRAZ

ALTINCI KISIM
GRUPLAR

Madde 61- T.B.M.M. DE GRUP KURULMASI
Madde 62- GRUP YÖNETİM ORGANLARI
Madde 63- GRUP DİSİPLİN KURULU
Madde 64- GRUP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

YEDİNCİ KISIM
DANIŞMA, ARAŞTIRMA VE ÇALIŞMA KURULLARI – KOMİSYONLAR

Madde 65- BÖLGE İL VE İLÇE DİVANLARI, BİLİM VE SİYASİ ARAŞTIRMALAR KURLU, SİYASET OKULLARI
Madde 66- KURUL VE KOMİSYONLAR
Madde 67- GENEL BAŞKAN DANIŞMANLARI VE BÜROLAR

SEKİZİNCİ KISIM
TEFTİŞ VE DENETİM

Madde 68- DENETİM YETKİSİ
Madde 69- PARTİ MÜFETTİŞLERİ

DOKUZUNCU KISIM
MALİ İŞLER

Madde 70- PARTİ GELİRLERİ
Madde 71- GELİR MAKBUZLARI
Madde 72-PARTİ PARALARININ MUHAFAZASI VE HARCAMALAR
Madde 73- BÜTÇE VE KESİN HESABIN HAZIRLANMASI, ONANMASI
Madde 74- KESİN HESABIN İLGİLİ MERCİLERE GÖNDERİLMESİ
Madde 75-YÖNETİM KURULLARININ SORUMLULUĞU
Madde 76-MUHASEBE VE MALİ İŞLER YÖNETMELİĞİ

ONUNCU KISIM
SEÇİM VE ADAYLIK İŞLEMLERİ

Madde 77- SEÇİM İŞLERİ
Madde 78- MİLLETVEKİLİ ADAY TESBİT İŞLEMLERİ
Madde 79- MAHALLİ SEÇİMLER

ONBİRİNCİ KISIM
HÜKÜMET KURMA VE BAKANLARIN TESPİTİ

Madde 80- HÜKÜMET KURMA VE KOALİSYONLARA KATILMA
Madde 81- GENEL İDARE KURULUNDAN KABİNEDE GÖREV ALABİLECEKLER
Madde 82- BAKANLARIN TESPİTİ

ONİKİNCİ KISIM
SON HÜKÜMLER

Madde 83- RESMİ MERCİLERE BİLGİ VERİLMESİ
Madde 84- TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ
Madde 85- YÖNETMELİKLERİN HAZIRLANMASI
Madde 86- TÜZÜĞÜN BAĞLAYICILIĞI TÜZÜKDE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER
Madde 87- PARTİNİN KAPANMASI
Madde 88- YÜRÜRLÜK MADDESİ

DEMOKRAT PARTİ TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ KISIM
GENEL ESASLAR

KURULUŞ

MADDE 1-

Türkiye Cumhuriyeti'nin çok partili demokrasi yaşamına, 1946 yılındaki kuruluşu ile öncülük ederek yüce değerler katan Demokrat Parti; bu defa günümüz "Türk Siyasi Hayatı"nın güzide iki partisi olan, 20 Mayıs 1983 tarihinde kurulmuş bulunan Anavatan Partisi ile 23 Haziran 1983 tarihinde kurulan Doğru Yol Partisi'nin bütünleşmek amacıyla müştereken oluşturdukları, milletimizin varlığını, birliğini, refah ve mutluluğunu sürekli kılmayı amaç edinen siyasi bir teşekkül halinde; evrensel demokratik değerlere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na, Siyasi Partiler, Seçim Kanunları ve de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne bağlı olarak faaliyet göstermek üzere teşkilatlanmış siyasi bir partidir.

Partinin genel merkezi Ankara'dadır.

Partinin özel işareti (DP) ve amblemi Türkiye Haritası önünde sağ ön ayağı havaya kalkmış kırat ile alt kısmında DEMOKRAT PARTİ yazısından ibarettir.

PARTİNİN AMACI

MADDE 2-

Demokrat Parti:

a. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin vatan ve millet bütünlüğüne sahip çıkmak ve korumak,
b. Toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına dayalı olarak demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni korumaya ve yüceltmeye çalışmak,
c. Atatürk ilke ve inkılâplarını korumak ve yaşatmak,
d. "Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir" ilkesini bütün unsurları ile hâkim kılmayı, çok partili demokrasiyi korumayı ve yaşatmayı temel görev bilmek,
e. Cumhuriyetimizi ve hür demokratik düzeni, her türlü yıkıcı, ayırıcı ve bölücü akımlara karşı korumaya ve güçlendirmeye çalışmak,
f. Milletimizin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması için, hürriyet içinde kalkınmayı medeniyetçi, hamleci ve ıslahatçı bir ruhla gerçekleştirmek,
g. Milli refahı yükseltmek yükselen milli refahtan, her yurttaşın faydalanabilmesini sağlayacak sosyal adalet ve sosyal güvenlik sistemlerini gerçekleştirmek, işsizliği, fakirliği, çaresizliği ve cehaleti ortadan kaldırmak,
h. Milletimizin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, İnsan Hakları Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde ifadesini bulan temel hak ve hürriyetler ile tarihi, milli ve manevi değerlerini korumak, geliştirmek ve güçlendirmek,
i. Türk milletinin demokrasiye olan inancını ve bağlılığını koruyup geliştirmek ve Devletin bu inanç ve bağlılıktan kaynaklanan demokratik otoritesini sağlamlaştırmak,
j. Bu tüzük ve parti programında yazılı diğer hususları gerçekleştirmek, amacı ile kurulmuştur.

TEMEL ANLAYIŞ

MADDE 3-

Demokrat Parti; bu amaçlara, Atatürk'ün belirlediği Türk milliyetçiliğinden ve milletimizin tarihi, milli ve manevi değerlerinden, medeniyetçilik aşkından alacağı ilhamla, hürriyetçi demokratik düzen içerisinde ulaşabileceğine inanır.

Bütün faaliyetlerinde her türlü dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce ve inanç, din mezhep ve benzeri sebeplerle, vatandaşlar arasında ayırım gözetmeyi reddeder.

Milletin ve vatanın bölünmez bütünlüğü ile temel hak ve özgürlükleri dokunulmaz kabul eder. Devlet yönetiminde şeffaflığı, verimliliği ve bilgiyi esas alır, hukukun üstünlüğüne inanır, hakkaniyet, adalet ve eşitlik ilkelerini uygulanması gereken en önemli ahlaki değerler olarak görür.

İKİNCİ KISIM
ÜYELİK

ÜYE OLMA ŞARTLARI

MADDE 4-

Üye, partinin temelidir.

Üyenin hak ve görevleri vazgeçilmez ve bu tüzük sınırları içerisinde dokunulmazdır. Partiye, insan hak ve özgürlüklerine, demokrasi ülküsüne, laik, sosyal ve demokratik Türkiye Cumhuriyetinin birliğine ve bütünlüğüne inançla bağlı, milli ve manevi değerlerimizi benimseyen, partinin program ilkelerini paylaşan tüzük hükümlerine uymayı kabul eden, yasal sakıncası bulunmayan, 18 yaşını bitirmiş ve giriş beyannamesini imzalamış her Türk Vatandaşı üye olabilir. Parti üyeliği, tüzüğün 14. maddesindeki istisnalar saklı kalmak üzere, ancak özgür idareye dayanan geçerli istifa, ölüm veya bu tüzükte yazılı nedenler ve disiplin kurullarının vereceği çıkarma cezasının bütün itiraz ve incelemelerinden geçen kesin kararıyla son bulur.

Milletvekili ve mahalli idareler seçimlerinde parti üyesi olmaksızın parti listesinde yer alanlar, seçimleri kazandıkları takdirde kendiliğinden parti üyesi olurlar.

PARTİYE ÜYE OLAMAYACAKLAR

MADDE 5-

Partiye üye olma şartlarını taşımayanlar, Siyasi Partiler Kanunu'nda görevleri ve işlemiş oldukları suçlar nedeniyle parti üyesi olamayacakları bildirilenler ile diğer kanunlarda partilere üye olamayacakları belirtilen kişiler Demokrat Parti'ye üye olamaz.

Üyelik şartlarını taşımadığı sonradan ortaya çıkanlar ile üyelik şartlarını yitirenlerin üyelikleri kendiliğinden düşer Ancak bu halde dahi bildirici etki doğurmak üzere bu tüzüğün 14. maddesindeki usule göre üyeliği kabul eden organ kaydı siler, partinin üst organına ve ilgili mercilere gerekçesi ile birlikte bildirir.

PARTİYE ÜYE OLAMAYACAK KAMU GÖREVLİLERİ

MADDE 6-

Partiye;

a. Hâkimler ve Savcılar, Yüksek Yargı Organları mensupları, Yüksek Öğretim Kurulu üyeleri, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri,
b. Özel kanunla veya özel kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuş bankaların ve teşekküllerin yönetim ve denetim işlerinde çalışanlar ile aylık ve yevmiyeli memurları,

c. Kamu yararına çalışan derneklerden, özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış olanların, merkez kurullarında görevli bulunanlar,
d. Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları, üye kaydedilemezler.

4278 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre;

a. Yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanları partiye üye olabilirler, yüksek öğretim kurumlarındaki görevlerini aksatmamak ve bir ay içinde kurumlarına bildirmek kaydıyla merkez organlarıyla, araştırma ve danışma birimlerinde görev alabilirler.
b. Yükseköğretim kurumları öğrencileri partiye üye olabilirler. Ancak partiye üye olan öğretim elemanları ve öğrenciler yükseköğretim kurumları içinde parti faaliyetinde bulunamaz ve parti propagandası yapamazlar.

PARTİYE KAYIT VE KABUL

MADDE 7-

Partiye üye olmak isteyen bir kimse, bir partilinin tezkiyesini taşıyan T.C. Kimlik numarasının yer aldığı giriş beyannamesini doldurarak, ikamet ettiği ilçe başkanlığına alındı belgesi karşılığında verir. İlçe yönetim kurulu, giriş beyannamesindeki bilgileri tam ve yeterli görmediği takdirde, başvuru sahibinin durumunu oturduğu yerdeki partililerden ve resmi mercilerden ayrıca sorabilir. İlçe yönetim kurulu, inceleme ve soruşturmasını en geç 15 gün içinde tamamlayarak başvuru sahibinin üye kaydedilmesine veya kaydedilmemesine karar verir. Bu karar, ilgilinin ismiyle birlikte karar defterine geçirilir.

Karar, başvuru sahibinin üyeliğe kabulü şeklinde ise tarih ve sırasına göre üye kayıt defterine kayıt yapılır. Onbeş gün içinde karara bağlanmamış olan üyelik başvuruları kabul edilmiş sayılır ve işlemleri tamamlanır. Karar isteklinin partiye alınmaması yönünde ise bu husus onbeş gün içinde kendisine gerekçesi ile birlikte yazılı olarak bildirilir. Talebi reddedilen kişi, ilçe yönetim kurulu kararının kendisine yazılı olarak tebliğinden itibaren onbeş gün içinde İl yönetim kuruluna dilekçe ile itiraz edebilir. İl yönetim kurulu, itirazı onbeş gün içinde gündeme alarak değerlendirir. İl yönetim kurulunun ilgilinin üyelik müracaatının kabulüne dair kararına ilk kararı veren İlçe Yönetim Kurulu, Genel İdare Kuruluna kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde itiraz edebilir. İl yönetim kurulunun ilçe yönetim kurulunun verdiği üyeliğin reddine dair kararı onaylaması halinde veya onbeş gün içinde il yönetim kurulu toplantısında itirazın gündeme alınmaması halinde ilgili, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde Genel İdare Kurulu'na itiraz edebilir. Genel İdare Kurulu'nun vereceği kararı kesindir.

Sürekli olarak yurt dışında yaşayan vatandaşların yaşadıkları yerde partinin dış temsilciliği varsa bu temsilcilik aracılığı ile eğer yoksa Türkiye'ye geldiklerinde ikamet ettikleri yer il ve ilçe teşkilatlarına yukarıda belirtilen usullerle başvurmak suretiyle üye olabilirler.

Yan kuruluşlara kadın ve gençlik kollarına üye kaydı için yukarıda yer alan hükümler uygulanır. Genel İdare Kurulu süreye tabi olmaksızın tüm üyeler ve üyelik başvuruları hakkında nihai olarak karar vermeye yetkilidir. Genel İdare Kurulu ayrıca lüzum görülen hal ve yerlerde gerekli güncellemeler ile kayıtların yenilenmesine karar verebilir.

Gençlik Kollarına nitelikleri Tüzüğün 5-6 ve 7. maddelerindeki esaslara uygun olan ve yaşları 18-28 arasında bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları üye olabilirler. Bu yaş sınırları arasındaki bayanlar, arzularına göre Kadın veya Gençlik Kollarından birini tercih etmek sureti ile üye kaydı yaptırabilirler. Üyelikle ilgili işlemler yukarıda belirtilen esaslara göre yürütülür.

Bir kimse, bütün yurtta yalnız bir ilçede partiye üye kayıt olabilir. Kayıt yeri, o kişinin ikamet ettiği mahalle veya köyün bağlı olduğu ilçedir. Üye ile ilgili işlemler, kayıtlı olduğu mahalle ve köy dikkate alınarak yapılır. Üye, ikamet yeri değiştirmedikçe başka bir ilçeye veya başka bir mahalle veya köye kaydının naklini isteyemez ve parti yönetim kurullarınca da nakledilemez. Parti üyelerine, ilçe başkanlıklarınca, genel merkezin hazırladığı, parti kimlik belgesi verilir. Bu belge, üyeliğin ispatı için yeterli olup, yer değiştiren üyeler, kayıtlarını aktardıkları ilçe başkanlığından yeni kimlik belgesi almak zorundadırlar.

Üye kayıt işlemlerinde gerçeğe aykırı olarak başvuru belgesi ve diğer gerekli belgeleri düzenleyenler, başkasının imzasını taklit edenler, üyelerin kayıtlarını silenler, üyelerin iradesine aykırı olarak üyeyi ayrılmış gibi gösterenler, Üye Yazım Yönetmeliği'ne aykırı davrananlar hakkında ivedi olarak disiplin kovuşturması yapılır. Yapılacak disiplin kovuşturması sonucunda kusuru saptanan ilgili veya ilgililer hakkında disiplin cezası uygulanmasının yanı sıra eylemin suç teşkil etmesi halinde ayrıca Adli Makamlara suç duyurusunda bulunulur.

GENEL MERKEZİN KAYIT YETKİSİ

MADDE 8-

Demokrat Partiye girmek isteyen TBMM üyelerinin partiye kabulleri, ancak Genel İdare Kurulu kararı ile olabilir. Bunlara ait üyeliğe kabul kararı ile giriş beyannamelerinin bir sureti arzu ettikleri ilçeye gönderilerek kayıtları yaptırılır.

Genel İdare Kurulu, partiye alınmalarında fayda gördüğü kimselerin alınmalarına karar verdiğinde, bunların giriş beyannameleri haklarındaki kararın bir sureti ile birlikte istedikleri ilçeye gönderilerek kayıtları yaptırılır.

Genel İdare Kurulu kararı ile partiye alınan kimselerin üyeliği hakkında ilgili il ve ilçe yönetim kurulları varsa itirazlarını, fikir ve görüşlerini belgelerini de ekleyerek Genel İdare Kurulu'na bildirebilirler. Konuyla ilgili Genel İdare Kurulu'nun kararı kesindir.

PARTİDEN AYRILMIŞ OLANLARIN TEKRAR ÜYELİĞE ALINMALARI

MADDE 9-

Partiden istifa etmiş olanların partiye tekrar alınabilmeleri, ilçe yönetim kuruluna başvuru ve bu kurulun olumlu kararıyla olur. İlçe yönetim kurulu başvuruyu reddederse ilgili il yönetim kuruluna başvurabilir. İl yönetim kurulunun kararı kesindir.

Genel İdari Kurulu re'sen veya müracaat üzerine süreye bakılmaksızın ilçe ve il yönetim kurulu kararını yeniden inceleyip karara bağlayabilir.

Partiden ayrılmış olan Parti Kurucuları, Genel İdare Kurulu ve Yüksek Haysiyet Divanı eski üyeleri, eski ve mevcut Milletvekilleri ile Büyükşehir ve il merkezi belediye başkanlarının, il ve ilçe eski başkanlarının partiye yeniden alınmaları, Genel İdare Kurulu kararıyla olur. Bu karar kesindir.

Siyasi Partiler Kanunu'nda ve diğer ilgili kanunlarda siyasal partilere üye olamayacakları belirtilen görevlere atananların ve bu görevlerinin sona ermesi nedeniyle tekrar partiye üye olmak istemeleri halinde 8. madde de belirtilen usule göre başvuruları karara bağlanır.

ÜYE KAYIT DEFTERİ

MADDE 10-

İlçe yönetim kurulu, Genel Merkez'ce hazırlanıp gönderilen ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'na onaylatılmış "Üye Kayıt Defteri" tutar.

Her köy ve mahalle için bir defter tutulur. Parti üyeliğine kabul edilenler, mensup oldukları köy veya mahalleye göre sıra numarası verilerek bu deftere kaydedilirler.

Üye kayıt defterinin ihtiva edeceği bilgiler ile kayıtlarla ilgili diğer hususlar, üye giriş beyannamelerinin düzenlenmesi, doldurulması ve saklanması, bu defterlere dayanarak genel merkeze gönderilmek üzere hazırlanacak özet bilgilerin nasıl düzenleneceği gibi hususlar yönetmelikle gösterilir.

Kadın ve gençlik kolları ile diğer yan kuruluşlar, temel teşkilat ilçe başkanlarınca tasdikli üye kayıt defterleri tutarlar. Bu defterlere, yetkili kuruluşların kararı ile üyelikleri kesinleşenlerin kaydı yapılır. Bu deftere kaydedilen üyelerin ilçe defterindeki üye kayıt numaraları da, defterin ayrı bir sütununa karşılıklı kontrol imkânı yaratmak için kaydedilir.

Kadın ve Gençlik Kollarının kuruluş veya münfesih hale gelme aşamasında;

a. İlçelerin yönetim kurulu, bir üst yan kuruluşla istişare edilerek temel teşkilat ilçe
b. Yönetim kurulu; tarafından kurulur. İl yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir.
c. İllerin yönetim kurulu, yan kuruluşun Genel İdare Kurulu ile istişare edilerek temel teşkilat il yönetim kurulu tarafından kurulur ve ilgili Genel Başkan Yardımcısının onayı ile kesinleşir.
d. Bütün bu işlemlerle ilgili olarak, anlaşmazlık hallerinde Genel İdare Kurulu yetkili ve son karar merciidir.
e. Partiye kabul edilen üyelerin tümünün kayıtları, genel başkanlıkta toplanır ve bilgi işleme aktarılır.

Bu kayıtlar, Siyası Partiler Kanununda gösterilen süreler içerisinde Cumhuriyet Başsavcılığına iletilir. Üyelik konusundaki parti içi uyuşmazlıklarda dahi Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı kayıtları geçerlidir.

ÜYELİĞİN PARTİLİYE SAĞLADIĞI HAKLAR

MADDE 11-

Parti üyeleri,

a. Parti içi toplantılara katılmak, düşünce ve dileklerini bildirmek,
b. Kongre delegeliklerine ve parti organlarına aday olmak, seçildikleri takdirde görev alarak çalışmak,
c. Seçimlerde, aday yoklamalarına gidebilmek ve seçildikleri takdirde partinin aday listelerinde yer almak,
d. Her türlü seçmek ve seçilmek,
e. Parti program ve tüzüğünün uygulanması ile ilgili görüş ve düşüncelerini, kademeleri izleyerek, parti teşkilat ve görevlilerine yazılı veya sözlü olarak duyurmak haklarına sahiptirler.

ÜYELERE DÜŞEN GÖREVLER

MADDE 12-

Parti üyeleri,

a. Parti içinde karşılıklı sevgi, saygı, feragat ve ahlak kurallarına dayanan bir fikir ve ideal beraberliğini oluşturmanın ve sürdürmenin gereğine inanırlar.
b. Parti birliğini korurlar. Parti içi çalışmalarda sevgi, güven ve ahengi bozacak söz, yayın ve davranışlardan kaçınırlar. Partinin tüzük, program, yönetmelik ve yetkili kurul karar ve bildirilerine uymayı partili olmanın doğal bir gereği sayarlar.
c. Parti ilkelerini anlatmaya, uygulamaya ve geliştirmeye çalışırlar.
d. Bağlı oldukları kademelere, partinin gelişmesi ve parti meseleleri ile ilgili görüş ve düşüncelerini tam bir açıklık ve gönül rahatlığı ile bildirirler.
e. Parti içi çalışmalarda ve parti faaliyetlerinde hür tartışmaların, açıklık ve uyumun fayda ve gereğine inanırlar.
f. Partinin katıldığı her türlü seçimlerde partinin ve partili adayların kazanması için çalışmayı ve oy vermeyi görev sayarlar.

PARTİ ÜYELERİNİN DİĞER VATANDAŞLARLA İLİŞKİLERİ

MADDE 13-

Parti Üyeleri,

a. Hukuka, insan haklarına, Anayasa ve yasalara saygıyı her şeyin üstünde tutarlar.
b. Başkalarının hak ve özgürlüklerine saygılı olurlar.
c. Beşeri ilişkilerde ahlak kurallarına dikkat ederler.

d. Vatandaşlar arasında kin, düşmanlık, nefret ve partizanlık gibi davranışlarda bulunmayı reddederler.
e. Bölücü, yıkıcı, ayırıcı ve demokratik inanç ve düzene aykırı her türlü anlayış, tutum ve davranışın karşısında olmayı milli bir görev sayarlar.
f. Milletin mutluluk ve yüksek menfaatlerini her şeyin üstünde tutarak, parti nüfuzunu ve partideki görevlerini bu ilkeler dışında kullanmaktan dikkatle kaçınırlar.

PARTİDEN AYRILMA VE KAYIT SİLME

MADDE 14-

İlçe yönetim kurulu, üyelikten ayrılmayı gerektiren yasal zorunluluk halleri saklı kalmak üzere:

a. İstifa,
b. Başka bir partiye kaydolma, üye olmasa dahi başka bir partinin organ ve listelerinde yer alma yahut adaylık müracaatı olma,
c. Ölüm hallerinde üyelik kaydını alacağı kararla siler

(b) bendine göre kaydının silinmesine karar verilen üyeye bu karar onbeş gün içinde gerekçeli olarak tebliğ edilir. İlgilinin, tebliğinden itibaren onbeş gün içinde il yönetim kuruluna itiraz hakkı vardır. İl yönetim kurulu, onbeş gün içinde kararını verir ve ilgiliye tebliğ eder. Bu karar kesindir.

Başka bir partiye girdiği anlaşılan veya başka bir partinin organ ve listelerinde yer alan yahut adaylık müracaatı bulunduğu tespit edilen üyenin kaydı, ilçe yönetim kurulu tarafından silinmezse, il yönetim kurulu, ilçe yönetim kurulunu göreve çağırır. İlçe yönetim kurulu, bu uyarıya rağmen kayıt silme işlemini yapmadığı takdirde, il yönetim kurulu, bu durumdaki üyenin kaydını alacağı karar ile silmeye yetkilidir. İl yönetim kurulunun bu kararına karşı, İlgili bu kararın kendisine tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Genel İdare Kurulu'na itiraz edilebilir.

Üyelik kaydının silinmesine karar verilen üye ile ilgili kararın kesinleşmesine müteakip kararı veren il veya ilçe yönetim kurulu, kayıt silme işlemine esas olan tüm belge ve tebligatların onaylı birer suretini yetkili mercii ye sunulmak üzere genel merkeze gönderir.

Partiye üye kaydedilen bir kimsenin kayıttan sonra üye olmaya engel bir durumunun bulunduğu öğrenilirse, ilçe yönetim kurulu bu bilgiyi edinmesinden itibaren onbeş gün içinde gerekli araştırmayı yapar ve ilgiliyi dinleyerek dosyayı kendi görüşü ile birlikte il yönetim kuruluna gönderir. İl yönetim kurulunun onbeş gün içinde vereceği karar kesindir.

İstifa eden üyenin beyanının resmi yazılı yolla ve bizzat yazılı beyanla yapılması şarttır. İstifa beyanını değerlendirecek teşkilat imzanın ilgiliye ait olup olmadığının tespitini yapar. Kaydı silinen üyenin istifa mektubu veya işleme esas olan belgeleriyle, kendisinden geriye alınacak parti kimlik belgesi özel bir dosyada saklanır. Üye kayıt defteriyle giriş beyannamesine gerekli not yazılır.

Yetkili resmi mercilerin Siyası Partiler Kanununa göre verecekleri karar ve emir üzerine kaydı silinenler, partinin hiçbir organına itirazda bulunamazlar.

Genel İdare Kurulu, gerek gördüğü haller ve yerlerde üye kayıtlarının iptaline ve yeniden yazımına karar verebilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM
YAYIN ORGANLARI VE PARTİLİ YAZARLAR

PARTİNİN YAYIN ORGANLARI

MADDE 15-

Partinin kendi malı olan gazete, dergiler ve internet sitelerinde Genel İdare Kurulunun kendi içinden seçeceği bir veya daha fazla üyenin yönetim ve denetimi altında bulundurulur. Yönetim, denetim, yayın ve diğer konularda uyuşmazlık çıktığı takdirde bu uyuşmazlıklar Genel İdare Kurulu tarafından çözümlenir.

Alt kademelerce yürütülen süreli veya süresiz yayınlar da yukarıdaki kurallar içinde, birinci derecede ilgili yönetim kurulunun yönetim ve denetimi altında bulundurulur.

PARTİLİ YAZARLAR

MADDE 16 –

Parti üyesi olan yazarlar, kitap, gazete ve dergilerde siyasi felsefe, program ve metot tartışmalarında bulunabilirler. Ancak, bu tartışmalarda partinin genel tutum ve politikasını, kongre kararlarını veya parti organlarının karar ve uygulamalarını yahut parti üyelerini karalayıcı veya küçük düşürücü ifadeler kullanamazlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM
PARTİ TEŞKİLATI

BİRİNCİ BÖLÜM
PARTİNİN KURULUŞLARI

MADDE 17-

Partinin kuruluşları şunlardır:

I) TEMEL TEŞKİLAT

Partinin Temel Teşkilatı şunlardır:

1- İlçe Teşkilatı

İlçe Kongresi
İlçe Başkanı
İlçe Yönetim Kurulu

2- İl Teşkilatı

İl Kongresi
İl Başkanı
İl Yönetim Kurulu
İl Disiplin Kurulu

3- Merkez Teşkilatı

a. Büyük Kongre
b. Genel Başkan
c. Başkanlık Divanı
d. Genel İdare Kurulu
e. Yüksek Haysiyet Divanı
f. Merkez Karar Kurulu

4- Gruplar

a. TBMM Grubu
b. İl Genel Meclisi Grubu
c. Belediye Meclis Grubu

İlçe Teşkilatı, illerin merkez ilçeleriyle, bağlı ilçelerin merkezlerinde; İl Teşkilatı, il merkezlerinde; Merkez Teşkilatı Ankara'da bulunur.

İlçe Teşkilatı İl Teşkilatına, İl Teşkilatı da Merkez Teşkilatına bağlı olarak çalışırlar. Kademeler üst kurulların kararlarına uymak zorundadırlar.

İlçe, İl ve merkez teşkilatları; karar defteri, gelen ve giden evrak defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar. İlçeler, ayrıca üye kayıt defteri tutar.

II) YAN KURULUŞLAR

Partinin yan kuruluşları şunlardır

1. Kadın Kolları,
2. Gençlik Kolları,
3. Genel İdare Kurulu kararı ile Genel Merkeze bağlı olarak yurt dışı temsilcilikler ile gerek görülen yerlerde temel teşkilat yönetim kurulları kararı ile İlçe, İl ve Genel Merkez Teşkilatına bağlı olarak köy ve mahalle temsilcilikleri, Demokratik Kitle Örgütleri Temsilciliği, İşçi ve Sosyal Güvenlik Kurulları ile diğer yan kuruluşlar kurulabilir.

Bütün bu kuruluşlar, bulundukları yerdeki Temel Teşkilat kademelerine bağlı olarak çalışırlar.

Yan kuruluşlar, Kadın kolları ile gençlik kolları yönetim kurulu üye sayısı bağlı bulundukları ana kademe yönetim kurulu üye sayısı kadardır.

Bu tüzükte yan kuruluşlar için özel hüküm bulunmayan konularda, Temel Teşkilat için düzenlenmiş hükümler uygulanır.

Üst kademeler ile yazışmalar, Temel Teşkilatlar vasıtasıyla yapılır. Ancak yazı suretlerinin birer örneği bilgi için ilgili her kademeye gönderilebilir.

KADIN VE GENÇLİK KOLLARI

1- İlçe Teşkilatı

a. İlçe Kongresi,
b. İlçe Başkanı,
c. İlçe Yönetim Kurulu,

2- İl Teşkilatı

a. İl Kongresi
b. İl Başkanı,
c. İl Yönetim Kurulu.

3- Merkez Teşkilatı

a. Büyük Kongre,
b. Genel Başkan,
c. Başkanlık Divanı,
d. Genel İdare Kurulu olarak düzenlenir.

Ayrıca, Büyükşehir Belediye statüsünün uygulandığı şehirlerin merkez ilçelerindeki mahallelerde temsilcilikler kurulur.

Temsilcilik kurulan mahallelerde oturan üyelerin katılımı ile düzenlenen kongrelerde İlçe Teşkilatına benzer yönetim ile 1 başkan ve 4 üyeden oluşan yönetim kurulları seçilir. Bunun dışında kalan diğer il ve ilçelerde, temel teşkilat yönetim kurullarının kararı ile köy ve mahalle temsilcilikleri kurulur. İlçe yönetim kurulu, ilçeye bağlı köy ve mahallelerde partiyi temsil edecek parti üyeleri içinden 1 kişiyi temsilci olarak atar. Temsilci kendine 1 yardımcı seçer. Temsilci ve yardımcının görevi bağlı olduğu ilçe yönetim kurulu'nun görev süresi kadardır.

III) YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

Parti yurt dışında, vatandaşlarımızın yoğun olduğu ülkelerde o ülkenin kendi mevzuat ve uygulamalarını dikkate olarak ilgili Genel Başkan Yardımcısının teklifi üzerine Genel İdare Kurulu kararıyla temsilcilikler kurabilir. Bu temsilciliklerin yönetim şekli ve hizmetleriyle ilgili hükümler yönetmelikle düzenlenir.

IV) PARTİ TEMEL TEŞKİLATLARINDA TEMSİL

Partinin temel teşkilat kademelerinden tüzüğümüze göre büyük ilçe statüsündeki ilçe ve il teşkilatlarındaki kurullarda her iki cinsiyetten en az % 20 oranında üye bulunur. Bu sayının genel sıralamayla gerçekleşmemesi halinde, aynı cinsiyetten aday olanlar arasında aldıkları oya göre ayrı ayrı sıralama yapılır. Alınan oya bakılmaksızın her iki cinsiyetten yeterli üye alınarak organlar seçilmiş sayılır. Geri kalanlar o cinsten üyelerin yedeği olur.

Partinin temel teşkilat kademelerinden ilçe ve il teşkilatındaki kurullarda otuzbeş yaşını doldurmamış kişilerden en az yüzde %10 oranında üye bulunur. Otuzbeş yaşını doldurmama şartı, göreve seçilme tarihi itibariyle aranır.

İKİNCİ BÖLÜM
KONGRELER

İLÇE-İL (TEMEL TEŞKİLAT) İLE (YAN KURULUŞLARIN) KONGRELERİNİN ZAMANI

MADDE 18-

Normal kongreler, iki yıldan az üç yıldan fazla süre içinde yapılamaz.

İlçe ve İl Kongreleri Delege Listelerinin Teşkilat Başkanlığınca onayının ardından Genel İdare Kurulunun izniyle yapılır.

Her teşkilat kademesi için yapılması kararlaştırılan kongreler ancak Genel İdare Kurulu tarafından ertelenebilir.

Yan kuruluşların kongrelerindeki seçimler yargı denetimi ve gözetimi dışındadır. Bu kongreler İlçe Başkanlıklarınca yürütülür. Genel Merkez Başkanlık Divanınca onaylanarak kesinleşir.

BELDE KONGRESİ -BELDE YÖNETİM KURULU

MADDE 19-

Bu madde 26.03.2016 tarihinde yapılan Büyük Kongre'de alınan karar gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.

İLÇE KONGRESİ DELEGELERİ

MADDE 20-

İlçe kongresine katılacak delegeler şunlardır.

a. Seçilmiş Delegeler;

İlçenin mahalle ve köyleriyle beldelerinden seçilmiş olanlar.

İlçe kongresinin seçilmiş delege sayısı, son milletvekili genel seçiminde partinin ilçede aldığı oy miktarı 10'a bölünerek bulunur. Bu sayı 400'den fazla olamaz.

Köy ve mahallelerle beldelerin her birinden seçilecek delege sayısının tespitinde öncelikle her köy ve mahalle ile belde mahallelerine birer delegelik ayrılır. Ayrılan bu birer delegeliklerin toplamı hesap tarzı yukarıda belirtilen ilçe kongresi tüm delege sayısından çıkartılarak, kalan sayı bulunur. Son milletvekili genel seçiminde partinin ilçedeki oy miktarı bu sayıyla bölünerek bir delegelik için gerekli katsayı bulunmuş olur. Köy ve mahallelerin oy miktarları ayrı ayrı bu katsayıya bölünüp her biri için elde edilecek sayıya evvelce ayrılan birer delegelik ilave edilir. Böylece seçilecek delege sayıları tespit edilmiş olur.

Bölme sırasında çıkacak sayıların küsuratında yarıdan az olanlar dikkate alınamaz ve yarıdan fazla olanlar bir sayılır.

Köy ve mahalleler ilçe kongresi delegelerinin köy ve mahallenin seçmen kütüğünde kayıtlı üyeler arasında seçimleri şarttır.

Delege seçimlerinin başlama tarihi Genel İdari Kurulu'nca tespit edilerek kademelere bildirilir. Delege seçimlerine, ilçe mahalle ve köyleriyle ilçeye bağlı beldelerin mahallelerinde genel merkez teşkilat başkanlığınca Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilmiş listelerdeki üyeler katılabilirler.

İlçe yönetim kurulu, her köy ve mahallede seçimin yapılacağı yer gün ve saati ve seçmen listelerini adreslerini de belirterek partinin ilçe binası ile köy ve mahallelerdeki uygun yerlere asmak suretiyle seçimden en az yedi gün önce ilan eder.

Listede ismi bulunan üyelerle bulunması gerekirken bulunmayan üyelere ilişkin itirazlar, listenin asılmasından başlayarak askıdan indirilmesini izleyen üçüncü günün sonuna kadar yapılabilir. Bu itirazlarda delege seçimleriyle ilgili usuller uygulanır.

İlçe yönetim kurulu, köy ve mahallelerde delege seçimlerini yürütmek üzere kendi içinden bir veya birkaç üyeyi görevlendirebileceği gibi sadece bu işlemler için o köy ve mahalledeki üyelerden birisini temsilci olarak görevlendirebilir.

Seçim sonuçları, seçimin yapıldığı yerde toplantı başkanı ve yardımcısı ile parti görevlisi tarafından imzalanacak bir tutanakla tespit edilir. Bu tutanağın bir sureti seçim yapılan yere asılır. İki sureti ise ilçe başkanlığına teslim edilir.

İlçe başkanlığı tutanakların birer suretini, mahalle ve köy delegelerinin seçimini izleyen 5 gün içinde il başkanlığının onayına sunar. İl başkanlığınca onaylanmayan delege listesi, ilçe seçim kuruluna tevdi edilemez.

İlçe kongresinin seçilmiş delegeleri ile aday tespit delegelerinin seçiminde, seçim hazırlıklarının yapılmasında ve seçim sonuçlarının ilanında tüzük hükümlerine aykırılık olduğunun İl başkanlığınca resen veya ilgililerinin seçimi takip eden iki gün içinde yapacakları itiraz üzerine tespit edilmesi halinde konu İl Yönetim Kurulunda görüşülerek o köy ve mahallede delege seçiminin yenilenmesine karar verebilir. İlçe Yönetim Kurulu bu kararı uygulamak zorundadır. Beş gün içinde il yönetimince bir karar verilmemesi halinde itiraz reddedilmiş sayılır. Yenilenecek seçimler il yönetim kurulunun görevlendireceği temsilcinin gözetimi altında yapılır ve İl başkanının onayı ile kesinleşir. Bir köy, mahalle veya beldedeki delege seçimine, tüzüğe aykırılık nedeniyle ilgililerce yapılan itiraza rağmen delege seçiminin İl başkanı tarafından onaylanması halinde, itirazda bulunmuş olan ilgiliye bu durum yazılı olarak bildirilir. İlgili, bu bildirimi takip eden iki gün içinde Başkanlık Divanı'na itiraz ederek seçimin yenilenmesini isteyebilir. Başkanlık Divanı'nın vereceği karar kesindir.

Köy ve mahalle delegeliklerinde her hangi bir nedenle boşalma olması halinde İlçe yönetim kurulunca bir ay içinde, aynı usullerle yenilerin seçimi yapılır.

Delege seçimleriyle ilgili kurallardan Siyasi Partiler Kanunu'nda ve tüzükte bulunmayanlar yönetmelikle gösterilirler.

Olağan İlçe Kongrelerinin toplantı yeter sayısı delege sayısının 1/10'u kadardır.

b. Tabii Üyeler:

İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri ile ilçe ve ilçeye bağlı belediyelerin partili başkanları ile il genel meclisi üyeleri ilçe kongresinin tabii üyesidir. Büyükşehir belediyesi başkanları dışındaki partili il belediye başkanları ile ilçe çevresindeki diğer belediye başkanları da ilçe kongresinin tabii üyesidirler. Geçici ilçe yönetim kurulunun başkan ve üyeleri ilçe kongresine katılabilirler. Ancak, bunlardan delege sıfatını taşımayanların oy kullanma hakları yoktur.

Yan kuruluşların ilçe kongreleri Genel Merkez tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirmiş listelerdeki üyelerin katılımı ile yapılır. Bağlı beldeler ile ayrı temsilcilik bulunan mahallelerde oturan kayıtlı üyelerde bu kongrenin üyesidir. Kongrede 1 başkan ile büyük ilçeler için 9 asil ve 8 yedek üye, diğer ilçeler için ise 7 asil ve 6 yedek üye seçilir. Yönetim kurulu kendi arasından gizli oyla en az 2 en çok 4 başkan yardımcısı, 1 sekreter, 1 muhasip üye seçerek görev bölümü yapar. Kongrelerini yapmış olan yan kuruluşların başkanları ilçe kongresinin tabii delegesidir.

İL KONGRESİ DELEGELERİ

MADDE 21-

İl kongresi, seçilmiş üyelerle, tabii üyelerden oluşur.

a. Seçilmiş Üyeler:

İl kongresinin seçilmiş üyeleri sayısı 600'den fazla olmamak üzere ilçe kongrelerince seçilmiş delegelerdir.

Kongre, seçilmiş üyeleri toplam sayısı, son milletvekili genel seçiminde partinin o ilde aldığı oy sayısının yüzde biri olarak hesaplanır. Bulunan bu sayı 600'den fazla ise 600 olarak kabul edilir. Son seçimlerde ilde alınan parti oy toplamı yukarıdaki şekilde bulunan delege sayısına bölünerek, bir delegeye karşılık oy sayısını gösteren katsayı bulunur. Her ilçenin parti oy miktarı ayrı ayrı bu katsayıya bölünerek her birinden il kongresine katılacak delege sayısı saptanmış olur. Bölme sırasında çıkacak sayıların küsuratında yarıdan az olanlar dikkate alınmaz ve yarıdan fazla olanlar bir sayılır.

Delegeler, kongre üyeleri arasından seçilebileceği gibi, o ilçede partiye kayıtlı diğer üyeler arasından da seçilebilir.

Delege seçimleri Siyasi Partiler Kanununun 21. maddesindeki kurallara göre yapılır.

b. Tabii Üyeler:

İlin partili milletvekilleri, İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu Üyeleri, İl Disiplin Kurulu Başkanı ve Üyeleri, Büyükşehir Belediye Başkanı il kongresinin tabii üyesidirler. Geçici Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri de kongreye katılabilirler. Ancak bunlardan ayrıca delege sıfatını taşımayanların oy hakkı yoktur.

Yan kuruluşlar İl Kongresi İlçe Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerinden oluşur. Kongrede 1 Başkan ile Büyükşehir statüsündeki iller 15 asil 14 yedek üye ve diğer iller için 9 asil ve 8 yedek Yönetim Kurulu üyesi seçilir. Yönetim Kurulu kendi arasından gizli oyla en az 3 en çok 5 Başkan Yardımcısı, 1 Sekreter, 1 Muhasip üye seçerek görev bölümü yapar.

Kongrelerini yapmış olan Yan Kuruluşların İl Başkanları İl Kongresi'nin tabii delegesidir.

DELEGELERİN GÖREV SÜRESİ

MADDE 22-

İlçe ve il kongrelerinin seçilmiş delegelerinin görev süresi, bir sonraki olağan kongreye katılacak delegelerin seçimine kadar devam eder (olağan kongre süresi 2 yıldan az 3 yıldan fazla olamaz). Genel İdare Kurulu gerekli gördüğü takdirde yeni delege seçimine karar verebilir.

KONGRE GÜNDEMİ

MADDE 23-

Kongrelerin gündemi, kendi kademelerinin yönetim kurulu tarafından hazırlanır. Gündemin, kanunlara ve parti tüzüğüne uygun olarak hazırlanmasından ilgili yönetim kurulu sorumludur. Gündem hazırlanırken üst kademelerin o kongrede görüşülmesini istedikleri konular göz önünde bulundurulur.

Kongrede hazır bulunan delegelerin çoğunluğunun kararı ile gündem maddelerinin sırası değiştirilebilir. Ayrıca kongre üye tam sayısının en az beşte biri sayısınca üyenin yazılı isteği üzerine ve kongredeki mevcut üyelerin oy çokluğu ile partinin tüzük ve programına ve yasalara aykırı olmayan konuların gündeme alınması kongrece kararlaştırılabilir.

KONGRE ÖNCESİ RESMİ İŞLEMLER

MADDE 24-

İlçe veya il kongrelerinin toplanmasından en az 15 gün önce kongreye katılacak delegeleri gösteren listeler, yetkili seçim kurulu başkanına iki nüsha halinde verilir. Ayrıca toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde ertesi gün yapılacak ikinci toplantıyla ilgili konular da bildirilir.

Seçim kurulu başkanı tarafından onaylanan listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar, toplantı tarihinden yedi gün önce ilçe veya il binasına asılmak suretiyle ve üç gün süreyle ilan edilir.

İlan süresi içinde veya ilanın bitiminden itibaren üç gün içinde yapılacak itirazlar, Hâkim tarafından incelenerek karara bağlandıktan sonra listeler kesinleşir. Kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrede esas alınır.

DAVET, YOKLAMA VE KONGRENİN AÇILMASI

MADDE 25-

Kongrenin toplanacağı gün, saat ve yer ile gündemi, kongre gününden en az on gün önce, o yerdeki alışılmış duyuru araçlarıyla duyurulur. Gazete ile duyurmaya gerek bulunup bulunmadığına ilgili yönetim kurulunca karar verilir. Bağlantı varsa internet ortamında mutlak suretle duyurulur.

İlçe ve il yönetim kurulları, toplantıdan en az yedi gün önce kongreye katılacak delegelere mutad vasıtalarla kongrenin yerini, gününü, saatini ve gündemini, ilk toplantıda çoğunluk sağlanmadığı takdirde, ikinci toplantı ile ilgili hususları bildirirler.

Kongreye, Siyasi Partiler Kanununun 21.maddesindeki kurallara göre kesinleşen listelerde isimleri bulunan delegeler katılabilirler.

Her kademe kongresi, kendi yönetim kurulu başkanı veya ikinci başkanı yahut yönetim kurulundan bir üye tarafından yoklama yapıldıktan sonra, üye tam sayısının yarıdan bir fazlasının katılımı ile açılabilir. İlgili yönetim kurulundan hiç kimse kongreye katılmamış ise kongre bir üst yönetim kurulunun görevlendireceği kişi tarafından yoklama yapılarak açılır.

İlk toplantıda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde toplantı ertesi güne bırakılır. İkinci toplantı, aynı yerde, aynı saatte ve aynı gündemle, hazır bulunan delegelerle yapılır.

KONGRE DİVANI

MADDE 26-

Kongreler açıldıktan sonra, bir kongre başkanı ile yeteri kadar ikinci başkan ve kâtip üyeden ibaret kongre divanı teşkil edilir. Başkan adayı bir ise seçim işaret oyu ile yapılır.

Başkan adayı birden fazla ise gizli oya başvurulur. Diğer üyeler, işaret oyu ile seçilirler. Divan, kararlarını çoğunlukla verir. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın dediği olur.

Kongre başkanı toplantıyı yönetir, gündemi uygular ve toplantı düzenini sağlar.

Görüşmeler sırasında toplantı düzenini bozanlara divan başkanı, önce ihtar verir. İki ihtara rağmen düzeni bozmaya devam edenleri toplantıdan, oy hakları saklı kalmak şartı ile çıkartır.

Başkan, konuşma sırasında gündem veya konu dışına çıkanları önce uyarır, ısrar etmesi halinde sözünü keser.

Kongre başkanı, Siyasi Partiler Kanununun 4. kısmında yazılı yasaklara aykırı konuşma yapan veya davranışta bulunan kongre üyelerine derhal müdahale eder, sözünü keser ve gerekli görürse toplantıdan çıkarır. Dinleyicilerden bu yola gidenler olursa bunları dışarı çıkarttırır ve gerekli görürse toplantıya ara verir, dinleyici yerlerini boşalttırabilir.

KONGRE ÇALIŞMALARI

MADDE 27-

A) KONGRENİN DÜZENİ GÖREVİ VE YETKİSİ:

Kongrelerin çalışmalarında gündem esastır. Ancak tüzüğün 23. maddesinin son fıkrası hükümleri saklıdır.

İlçe ve İl kongreleri, kendi kademelerinin üst karar ve denetim organıdırlar.

Bu sıfatla:

a. Öncelikle kendisine sunulan yönetim kurulunun çalışma raporu ve faaliyetlerini görüşerek karara bağlar.

b. Yönetim kurulunun sunduğu gelir–gider ve harcamalarını gösteren yıllık kesin hesap raporu ile; gelir-gider cetvelleri ve bilançolarıyla belgelerini incelemek üzere bir komisyon kurar. Komisyon en kısa zamanda incelemelerini tamamlayarak raporunu verir. Komisyon raporu, kongrece görüşülüp kabul veya reddedilir. Kongre, yönetim kurulunun hesap raporunu onayladığı takdirde, bu kurul ibra edilmiş olur. İlçe ve il kongrelerinde çalışma raporu ile hesap raporları hakkında görüşme yapılıp karar verilmeden, yeni seçimlere geçilmez.
c. Kongreler, çalışmalarını hızlandırmak üzere yeteri kadar komisyon kurabilirler.
d. Komisyonların üye sayısı üç-yedi kişi olabilir. Her komisyon kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir sözcü seçer. Komisyonlar, kendilerine havale edilen işleri en kısa zamanda inceleyerek, raporlarını divan başkanına sunarlar. Görüşmelerde bu raporlar esas alınır.
e. Kongreler, gelecekteki hizmet ve çalışmaları için yeni seçilecek yönetim kurullarına gerekli direktifleri verirler.
f. Kongreler, üyelerin tekliflerini inceler, yetkili olduğu konuları karara bağlar. Yetkisi dışında olanları yönetim kurulu kanalı ile ilgili kademelere bildirir. Kongre, üyelerinin dilek ve şikâyetlerini değerlendirir.
g. Kongrelerde, kanunların yasakladığı hususlar dışında her türlü genel siyasi konular ile ülke ve bölge meseleleri ve yöresel kamu hizmetleri hakkında görüşme yapılıp karar alınabilir.
h. Kongrelerde, yasaların ve parti tüzüğünün verdiği diğer görevler yerine getirilir.

Kongrelerde, gündemdeki konular üzerinde konuşmak isteyen üyelere sıra ile söz verilir. Kademe yönetim kurulu başkanı ile bu kurul adına söz isteyenler ve komisyon başkan ve sözcülerine öncelikle söz verilir. Üst kademeler başkan ve üyelerine istedikleri sırayla söz verilir.

B) KONGRELERDE YAPILACAK SEÇİMLER:

İlçe kongreleri, İlçe Başkanını, İlçe Yönetim Kurulunun asıl ve yedek üyelerini, il kongresine katılacak delegeleri;

İl kongresi, İl Başkanını, İl Yönetim Kurulunun asıl ve yedek üyelerini, İl Disiplin Kurulunun asıl ve yedek üyelerini ve büyük kongreye katılacak delegeleri seçer.

Kongrelerde seçilecek organlara adaylık başvurusu için kongre başkanlığınca, bir süre tespit edilerek kongrede duyurulur.

Bu süre sonunda adaylar ilan edilir.

Aday listeleri o kongrede seçimi yapılacak tüm organlar aynı listede ayrı ayrı gösterilip, asıl ve yedek üyelerde ayrı ayrı belirtilerek hazırlanıp yeteri kadar çoğaltılmış olarak, aday olanlar tarafından kongre başkanlığına verilir.

Seçimlere birden çok liste katılması halinde, her birisi değişik renklerde ve şekillerde bastırılıp hazırlanabilir.

Yönetim Kurulu Başkanı ve üst kongre delegeleri yedeksiz olmak üzere, organlar için listelerde gösterilecek asıl ve yedek üye aday sayısı, her organa seçilecek üye sayısının tamamından çok ve yarısından eksik olmaz.

Kongre başkanlığı, bu listeleri mühürlenip oy pusulası haline getirilmek üzere İlçe Seçim Kurulu Başkanına verir. İlçe Seçim Kurulu Başkanlığınca mühürlenen listeler oy pusulası olarak sandık kuruluna teslim edilir.

Seçimi yapılacak her organ için birden çok liste varsa, seçmen bunlardan her hangi birisi üzerinde, o organa aday olanların tümünü dikkate alarak, gerekli gördüğü değişikliği yapabilir.

Bir listedeki isimlerden bir kısmını silip, yerlerine diğer listelerden isimler yazabilir. Ancak seçeceği aday sayısı, seçilecek miktardan fazla ve yarısından eksik olamaz.

İşaretlemede veya silip yazmada yukarıda belirtilen miktar ve oranlara uyulmaması, oy pusulasının geçersiz sayılmasını gerektirir.

Aynı organ için birden çok listede ismi bulunan adayların aldıkları oylar, bu listelerde aldıkları oyların toplanması ile saptanır. Her bir organın asıl adayları kendi aralarında, yedek adayları kendi

aralarına aldıkları oy sayısına göre sıraya konulur. Bu sıralamadan o organ için tüzüğün tespit ettiği sayıda asıl üye, asıllar arasından, yedek üye de yedekler arasından ayrılarak seçildikleri ilan olunur.

Kongrede seçimler, Siyasi Partiler Kanununun 21. maddesindeki kurallara göre yapılır ve İlçe Seçim Kurulunca kongrede yeteri kadar sandık kurulu bulundurulur.

Sandık Kurulu Başkanı ile bir üyesi memurlar, diğer üyesi de aday olmayan parti üyeleri arasından tayin edilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üye belirlenir. Sandık kurulu başkanının yokluğunda, kurula memur üye başkanlık eder.

Kongrede bulunan delegelerin tamamı oy kullandıktan ve sandık kurulunca yapılan uyarıya rağmen, oy kullanacak başka delege kalmadığı anlaşıldıktan sonra sandık kurullarınca tutanakla tespit edilerek sandıklar açılır ve oy sayımına başlanır.

Seçim sandık kurulunca, açıklanan seçim sonuçları kongre tutanağına geçirilir.

Kongre tutanakları kongre divan başkanlığınca en az üç suret olarak düzenlenir ve yeni seçilen yönetim kuruluna teslim edilir. Bu tutanakların birer sureti sırası ile üst kademelere gönderilir.

KONGRESİNİ YAPMAYAN KADEMELER

MADDE 28-

Nedeni ne olursa olsun yasal süresi içinde olağan kongresini yapmamış olan ilçe veya il teşkilatı üst kademe kongresine katılamaz ve yönetim ve disiplin kurulları münfesih hale gelir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İLÇE VE İL YÖNETİM KURULLARININ TEŞKİLİ

İLÇE VE İL YÖNETİMLERİ - GÖREV BÖLÜMÜ

MADDE 29-

İlçe ve il yönetim kurulları kendi kademe kongreleri tarafından Siyasi Partiler Kanunu'nun 21. Maddesine uygun olarak seçilir.

Nüfusu 50.000'e kadar olan ilçelerde İlçe Yönetim Kurulu 1 başkan, 6 üye,

Nüfusu 50.000-100.000 arası olan ilçeler 1 Başkan, 8 üye,

Nüfusu 100.000 üzeri olan ilçeler 1 başkan, 14 üyeden oluşur.

Bu ilçe yönetim kurulları 1 başkan yardımcısı, 1 sekreter ve 1 muhasip üyeyi kendi aralarında seçerek görev bölümü yaparlar.

Nüfusu 400.000'e kadar olan illerde, il yönetim kurulu, 1 başkan, 14 üye,

Nüfusu 400.000-750.000'e kadar olan illerde, 1 başkan, 16 üye,

Nüfusu 750.000 – 5.000.000'a kadar olan illerde 1 başkan, 20 üyeden oluşur.

Nüfusu 5.000.000 üzeri olan illerde 1 Başkan 28 Üyeden oluşur.

Bu il yönetim kurulları, 5 başkan yardımcısı, 1 sekreter ve 1 muhasip üyeyi kendi aralarında seçerek görev bölümü yaparlar.

Yönetim kurullarında boşalma olması halinde, yedek üyeleri başkan, yoksa sırasıyla, başkan yardımcısı, yoksa sekreter üye, o da yoksa muhasip üye, o da yoksa en yaşlı üye, asıl üye kalmamışsa bir üstü kurulun başkanı göreve çağırır. Yedek üye kalmaması veya yedeklerde çağırıldığı halde, yönetim kurulunun tam sayısına göre salt çoğunluğun kaybolması halinde, o kurul münfesih olur.

BAŞKAN VE YÖNETİM KURULLARININ SÜRESİ, BAŞKAN, BAŞKAN YARDIMCILARI, SEKRETER VE MUHASİP ÜYELERİN GÖREVLERİ

MADDE 30-

Yönetim Kurulu başkanları en çok üç yıl için seçilirler. İlçe başkanları ilçe sınırları, il başkanları il sınırları içinde seçimden önce kesintisiz olarak en az altı ay ve görev süresince bu ikametlerini sürdürmek zorundadırlar. Bu şartları taşımayanlar, başkanlığa aday olamazlar. Bu şart olmaksızın

seçilen veya bu şartı seçimden sonra kaybeden başkanların görevleri bağlı bulunduğu üst kademenin yaptıracağı inceleme sonucunda üst kademe yönetim kurulu kararı ile sona erer. Yönetim kurullarının görev süresi gelecek olağan kongreye kadar devam eder. Bu süre içinde ölen, istifa eden veya müstafi sayılan yahut başka sebeplerle ayrılanların yerine almış oldukları oy sayısına göre yedekler çağrılır.

BAŞKAN: Kendi kademesinin sınırları içinde partiyi temsil eder. Yönetim kurulunun gündemini hazırlar. Bağlı teşkilat kademelerini denetler. Yazışmalar yapar, ancak mali işlerle ilgili yazışmalarda muhasip üyenin, diğer yazışmalarda sekreter üyenin imzası da bulunur. Zorunlu hallerde başkan sorumluluğu üzerine alarak yalnız kendi imzasıyla yazışma yapabilir ancak bu durumda yapılacak ilk yönetim kurulu toplantısında bilgi verir.

BAŞKAN YARDIMCILARI: Başkanın yardımcısıdır. Onun tarafından verilen işleri yürütürler. Başkanın bulunmadığı hallerde onun yetkilerini kullanırlar. Başkan yardımcısı birden fazla ise başkanın yokluğunda tüzükteki sıralanışa göre başkana vekâlet ederler. Büyük illerde, Genel İdare Kurulunun tespit edeceği teşkilatlanma şekli ayrı olmak üzere illerde başkan yardımcıları il başkanı tarafından Teşkilat, Basın- Propaganda, Seçim, Sosyal İşler, Yerel Yönetim, Kadın ve Gençlik Kollarından bir veya bir kaçı ile görevlendirilebilir. İl başkanı, başkan yardımcılarına ek görevler verebilir.

SEKRETER ÜYE: Kanun, parti tüzük ve yönetmelikleri uyarınca tutulması gereken defter, kayıt ve dosyaları tutar. Yönetim kurulu kararlarını deftere yazar ve üyelere imza ettirir. Bütün kayıt ve dosyaların başkanla birlikte saklanmasından sorumludur. Başkan ve yardımcıları bulunmadığı zaman partiyi temsil eder.

MUHASİP ÜYE: Yönetim kurulunun hesap işlerini yürütür. Kanun parti tüzük ve yönetmelikleri gereğince tutulması gereken muhasebe defter ve kayıtlarını tutar. Aidatları tahsil eder. Yönetim kuruluna, partiye gelir sağlama imkânlarını teklif eder. Üst kademelere sunulmak üzere kesin hesap raporlarını, yıllık bütçe tasarılarını ve kongreye sunulmak üzere bilançoları hazırlar. Başkan ve muhasip üye, harcamaların kurul kararlarına uygunluğundan birlikte sorumludur.

YÖNETİM KURULLARININ GÖREVLERİ

MADDE 31-

İlçe ve İl Yönetim Kurullarının görevleri şunlardır.

a. Kanun, parti tüzüğü ve yönetmeliklerinin gereklerini, Genel İdare Kurulu kararlarını yerine getirmek, üst kademelerin talimatlarına ve kararlarına uymak, kendi kademe kongresinin kararlarını uygulamak, bağlı teşkilatı denetlemek, aralarında uyum ve koordinasyonu sağlamak,
b. Partinin siyasi görüş ve felsefesi ile genel politikasını çevresinde anlatmak ve yaymak, halkın partiye sevgisini ve oy verme eğilimini arttırmaya çalışmak, partinin gelişmesi için düşündüklerini üst kademelere bildirmek,
c. Seçimlerde partiyi ve parti adaylarını kazandırmaya çalışmak,
d. Ülkenin ve kendi çevresinin genel ve yöresel meseleleriyle ilgilenmek, görüşlerini üst kademelere bildirmek,
e. Kendi çevresindeki bütün siyasi çalışmaları yakından izleyerek değerlendirmek, çevresinin sosyal, ekonomik, sağlık, bayındırlık ve diğer kamu ve toplumsal işleri hakkında mahalli belediye ve il genel meclislerinde bulunan üyelerini aydınlatmak,
f. Seçimlerde yapılması gereken çalışmaları çevresinin özelliklerini dikkate alarak yürütmek,
g. Kademesinde tutulması gereken defter, kayıt ve dosyaları tutmak ve sağlamak,
h. Kademe kongrelerinin gündemini hazırlamak, bu kongrelere sunulmak üzere çalışma raporu, yıllık bütçe tasarısı ve kesin hesap raporları ile gelir-gider cetvelleri ve bilançoları hazırlamak. Bunları kanunda yazılı süreler içinde üst kademelere göndermek,
i. Parti gelirlerinin en elverişli şekilde toplanmasına, kanuna uygun yeni gelir kaynakları bulunmasına çalışmak, gerekli harcamaları usulüne uygun şekilde yapmak,
j. Çevresindeki partililer ve bütün vatandaşlar arasında dostluk ve kardeşlik bağlarını yaymaya çalışmak,

k. Görevleriyle ilgili konularda partililerin yardımlarından faydalanmaya çalışmak, gerekli gördüğü zaman çalışma grupları kurarak düşünce, görüş ve çalışmalarını geliştirmek, bu amaçla toplantılar düzenlemek,
l. Acil durumlar dışında, yazışmalarında kadem sırasını gözetmek, kademeler arası temas ve yazışmalarda saygı ve nezaket kuralları ile hizmet ahengini korumak ve gözetmek,
m. Yönetim kurulu kararıyla partide çalıştırılması gereken daimi hizmetlilerin işe alınmalarını, çıkarılmalarını, ücretlerinin tespiti veya artırılmasını yapmak,
n. Her köy ve mahalleden seçilmiş ilçe kongresi delegelerinden birini, köy ve mahallenin PARTİ GÖREVLİSİ olarak görevlendirip, köy ve mahalleler halkı ile partinin haberleşmesini ve ilişkisini sağlamak,
o. İlçe ve il yönetim kurullarınca, kendi kongre delegelerinin katılımı ile yılda en az iki defa danışma niteliğinde toplantı yapılarak, memleket ve parti meselelerini görüşmek ve tartışmak,
p. Parti alt yönetim kurullarını en az altı ayda bir denetlemek. Her sandık alanı için bir asıl ve iki yardımcıdan oluşan sandık alan sorumlularını belirlemek ve görevleri doğrultusunda eğitimlerini sağlamak,
q. Genel İdare Kurulunca tayin ve tespit edilen sair görevleri yerine getirmek, yetkileri kullanmak.

YAPILAMAYACAK İŞLER

MADDE 32-

Yönetim kurulları ile bu kurulların başkan ve üyeleri;

a. Genel İdare Kurulunun izni olmaksızın kademelerini aşan parti genel politikası hakkında demeç veremezler. Kendi kademelerinin bulunduğu yerdeki resmi makamlardan daha yukarı makam ve mercilerle yazışmaya giremezler. Ancak zorunlu hallerde bir üst kademeye bilgi vermek suretiyle veya onun aracılığıyla gerekli şekilde işlerini takip ederler.
b. Bağlı oldukları parti üst kademesi ile ilgi ve ilişkilerini kesmeye karar veremezler. Üst kademece kabul edilmeyen bir istek ve şikâyetleri bulunduğu takdirde, bağlı oldukları kademeye bilgi vermek suretiyle bir üst kademeye başvurabilirler.
c. Yönetim ve disiplin kurullarında görevli olanlar kendilerini seçen kademe kongresi hariç olmak üzere parti içi başka yönetim ve disiplin kurulları ile teşkilat kademesine aday olup seçildikleri takdirde eski görevleri kendiliğinden sona erer. "Demokrat Parti'nin alt kademe teşkilatlarındaki görevlerle (Seçimle kazanılan Kongre delegeliği hariç), üst kademe teşkilatındaki görevler aynı kişide birleşemez. Birleştiği takdirde, tercih etmediği görevden derhal istifa etmek zorundadır. Tercihini üç gün içinde bildirmeyen üye alt kademe görevinden istifa etmiş sayılır."

YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI

MADDE 33-

Yönetim kurulları, üye tam sayılarının yarıdan fazlası ile toplanır. Bu kurullar toplantılarını teşkilat binasında yapar. Yönetim kurulunca çağrılıp dinlenmesine karar verilenler dışında kurul üyesi olmayanlar toplantıya katılamaz. İlçe ve il yönetim kurulları her ayın ilk pazartesi günü normal şekilde toplanır. Toplantının resmi tatile rastlaması halinde takip eden ilk mesai günü toplantı yapılır. Yönetim kurulları, gerekli hallerde veya başkanın çağrısı üzerine daha sık toplanmayı kararlaştırabilirler. Kararlar, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Haklı bir özrü olmaksızın veya mazeret bildirmeksizin üst üste normal veya zamanı ayrıca kararlaştırılarak imza karşılığı bildiren üç toplantıya katılmayan üye, görevinden çekilmiş sayılır. Görevden çekilmiş sayılan üyenin bir üst yönetim kuruluna itiraz hakkı vardır. Üst yönetim kurulunun kararı kesindir.

YÖNETİM KURULLARI VE BAŞKANLIKLARDA BOŞALMA

MADDE 34-

Yönetim kurullarının boşalması halinde, İlçe yönetim kurulları yerine, Genel İdare Kurulunun onayı ile il yönetim kurulunca ve il yönetim kurulu yerine Genel İdare Kurulunca geçici yönetim kurulları kurulur. Bu kurullar seçilmiş kurulların yetkilerine sahiptir.

Kuruluşu onaylanan üst kurul alt kademenin görüşünü de alarak kongre tarihini belirler.

Geçici kurulların görevleri normal kongreyi aşamaz.

Belirlenen süre içinde kongresini yapmayan yönetim kurullarının görevi sona erer.

İlçe ve İl başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde, yedekte sırada bulunan üye göreve çağrılarak, yönetim kurulunca yeni başkan seçilir. Bu suretle seçilen ilçe ve il başkanının görevi, normal kongreye kadar devam eder.

KURUCU KURULLAR

MADDE 35-

Kurucu İlçe ve İl yönetim kurulları partinin o yerdeki kuruluşunda, yetkili organlarca kurulan kurullarıdır.

Genel İdare Kurulunca üyeleri iptal edilen ve kapatılan İl ve İlçe Teşkilatlarının yerine kurulan yeni İl ve İlçe Teşkilatları, kongrelerce seçilmiş olan Yönetim Kurullarının görev ve yetkilerine sahiptir (seçme ve seçilme hakları vardır.) bu görev ve yetkileri kademe kongresine kadar kullanırlar. Kurucu İl, İlçe ve Disiplin Kurullarında yedek üye aranmaz.

İŞTEN EL ÇEKTİRME, İŞTEN EL ÇEKTİRME USULÜ VE SONUÇLARI, GEÇİCİ KURULLAR

MADDE 36-

Temel teşkilat ve yan kuruluşların başkan ve yönetim kurullarının tamamına veya bir kısmına;

1. Siyasi Partiler kanunu ile parti tüzük ve yönetmelikleri gereğince tutmaları gereken defter ve kayıtları usulüne uygun şekilde tutmamaları, muhafaza etmemeleri, bu defter ve kayıtlar üzerinde bilerek değişiklik yapmaları ve tahrifatta bulunmaları,
2. Parti menfaatlerini açık ve ağır bir şekilde zedeleyecek veya sarsacak davranışlarda bulunmaları,
3. Parti tüzüğünde belirlenen görev ve yükümlülüklerin yerine getirmesi için üst kurullarca verilen talimatlara uymamaları hallerinde, ilgililerin kanuni sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, işten el çektirilebilir.

İşten el çektirmede usul;

İl Yönetim Kurulu da bir ilçe başkanı veya ilçe yönetim kurulu işten el çektirmeyi gerekli kılan herhangi bir durum tespit ettiği takdirde bu durumu gerekçeli bir kararla Genel İdare Kuruluna sunulmak üzere Genel Başkanlığa bildirir. İl yönetim kurulu, gerekçeli kararında ilçe başkanının veya ilçe başkanı da dahil ilçe yönetim kurulu üyelerinin tamamının veya bir kısmının işten el çektirmelerini isteyebilir. Bu durumda Genel İdare Kurulu bir veya birden fazla müfettiş tayin ederek il yönetim kurulunun teklifini incelettirir. Genel İdare Kurulu, müfettiş raporunun veya raporlarının müzakeresi sonunda gizli oylama ile İl yönetim kurulunun teklifi hakkında karar verir.

Genel İdare Kurulu, Genel Başkan veya Genel İdare Kurulu üyelerinin gerekçeli teklifi üzerine İl veya İlçe Başkanı veya İl ve İlçe Başkanı dahil İl veya İlçe Yönetim Kurulu üyelerinin tamamına yahut bir kısmına işten el çektirebilir. Bu durumda ilçe kademesi için bir veya birden fazla il kademesi için en az üç müfettiş marifetiyle inceleme yaptırılır. Genel İdare Kurulu üyelerinin yapacakları teklif üzerine müfettiş tayin edilerek incelettirme yapılabilmesi Genel İdare Kurulunun bu yöndeki çoğunluk kararına bağlıdır. Genel İdare Kurulu, müfettiş raporunun veya raporlarının müzakeresi sonunda gizli oylama ile meseleyi karar bağlar.

Teşkilatlarda işten el çektirme konusunu incelemekle görevli olanların dışında genel olarak teftiş ve inceleme yapmakta olan parti müfettişleri, işten el çektirmeyi gerektiren bir durum tespit ettiklerinde işten el çektirme kararını vermeye yetkili parti kademesine teklifte bulunabilirler. İl Yönetim Kurulları bu teklif üzerine ikinci fıkra gereğince en az iki muhakkik tayin ederek inceleme yaptırmak zorundadır. Genel İdare Kurulu ise söz konusu teklifin ayrıca müfettiş marifetiyle incelettirilmesine karar verebilir.

İşten el çektirilen ilçe ve il yönetim kurulları yerine 34. maddenin 1. fıkrası hükümlerine göre geçici yönetim kurulları kurulur. Bu kurullar, yasal süreler içinde kongrelerini yapmak zorundadır. Süresi içinde kongresini yapmayan geçici kurulların görevleri sona erer.

İşten el çektirme sebeplerinden birinin mevcudiyetinin yapılacak incelemeyle tespiti üzerine ilçe yan kuruluş başkan ve yönetim kurulu üyelerine, temel teşkilat ilçe yönetim kurulunun teklifi üzerine il yönetim kurulu kararı ile il yan kuruluş başkan ve yönetim kurulu üyelerine temel teşkilat il yönetim kurulunun teklifi ve bağlı bulunduğu genel başkan yardımcısının kararı ile işten el çektirilebilir.

Yan kuruluşların genel başkan ve Genel İdare Kurullarına, Genel İdare Kurulu tarafından görevlendirilen en az üç müfettişin yapacağı inceleme sonucu vereceği raporun müzakeresi sonunda Genel İdare Kurulunun gizli oylama ile vereceği kararla işten el çektirilebilir.

Yan kuruluşlarla ilgili olarak el çektirme kararı veren parti kademesi, seçime kadar geçici kurullar atayabilir. Yan kuruluşlarla ilgili el çektirme işlemleri esnasında, Genel İdare Kurulu her safhada müdahale ederek konuyu kesin karara bağlayabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
MERKEZ TEŞKİLATI

BÜYÜK KONGRE-BÜYÜK KONGRE DELEGELERİ

MADDE 37-

Büyük kongre, seçilmiş üyelerle tabii üyelerden teşekkül eder.

a. Seçilmiş üyeler: Seçilmiş üyeler, TBMM üye tam sayısının iki katından fazla olmamak üzere İl kongrelerince seçilmiş delegelerdir. Her ilden kongreye katılacak delege miktarı, partinin son milletvekili genel seçiminde bütün yurtta aldığı oy sayısının 1100'e bölünmesiyle bulunacak katsayıya, o ilden alınan oy miktarının bölünmesi suretiyle tespit edilecek miktardır. Büyük kongreye katılacak delegeler, il kongresinin kendi üyelerini arasından veya o ildeki parti üyeleri arasından seçilebilir. Büyük kongre delegelerinin seçimi Siyası Partiler Kanununun 21. maddesi uyarınca yapılır. Seçilmiş büyük kongre delegelerinin görevi bir sonraki olağan kongreye katılacak delegelerin seçimine kadar devam eder.

b. Tabii üyeler: Parti Üyesi Kurucular Kurulu, parti üyesi bakanlar ve milletvekilleri, büyük kongrenin toplantı tarihinde görevde bulunan Parti Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu üyeleri, Merkez Karar Kurulu Üyeleri ve Yüksek Haysiyet Divanı üyeleri büyük kongrenin tabii üyesidirler.

"Demokrat Parti Kurucular Kurulu" üyelikleri devam eden, (23 Haziran 1983 yılında kurulan Doğru Yol Partisi'nin) Kurucular Kurulundan oluşur.

Taşıdıkları sıfat dolayısıyla büyük kongre üyesi olanlar, il kongrelerince büyük kongre delegesi seçilemezler.

Yan Kuruluşlar Büyük Kongreleri İl ve İlçe Başkanları ile İl Başkanlık Divanı Üyelerinden oluşur.

Yan Kuruluş Büyük kongresi, en çok 3 yıl için, Yan Kuruluş Genel Başkanı ile 50 kişiden oluşan Genel İdare Kurulu'nu seçer. Başkanlık Divanı'nın teşkili ile Genel Başkanın ve Genel İdare Kurulu'nun görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelik ile belirlenir. Bu yönetmelik düzenleninceye kadar Tüzüğün Genel Teşkilatla ilgili hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

BÜYÜK KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 38-

Büyük kongrenin görev ve yetkileri şunlardır:

a. Parti Genel Başkanını, Genel İdare Kurulunun 50 Asıl ve 25 Yedek Üyesini, Merkez Karar Kurulu 70 Asıl ve 20 Yedek Üyesini ve Yüksek Haysiyet Divanının 21 Asıl ve 5 Yedek üyesini seçmek.
b. Partinin tüzük ve programında değişiklik yapmak,
c. Partinin gelir-gider kesin hesabını kabul, Genel İdare Kurulunu ibra etmek veya etmemek,
ç. Kanunlar ile partinin tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularda veya kamu faaliyetleri hakkında Siyasi Partiler Kanununun 14. maddesindeki yazılı esaslar dâhilinde görüşme yaparak kararlar almak,
d. Partinin genel politikası hakkında temenni veya bağlayıcı kararlar almak,
e. Kanunlarda veya partinin tüzüğünde verilen diğer görevleri yerine getirmek.

BÜYÜK KONGRE TOPLANTILARI VE GÜNDEMİ

MADDE 39-

A) NORMAL TOPLANTILAR:

Büyük Kongre'nin normal toplantıları, Genel İdare Kurulunun tespit edeceği yer ve zamanda yapılır.

Ancak bu toplantılar iki yıldan az ve üç yıldan fazla süre içinde yapılamaz. Büyük Kongre'nin gündemini Genel İdare Kurulu hazırlar.

Büyük Kongre'nin yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde, yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar ve toplantı gündemi, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek İlçe Seçim Kurulu Başkanına toplantıdan en az 15 gün önce bildirilir ve kongreye katılacak delegelerin listesi verilir. Büyük Kongre'de yetkili seçim kurulu başkanınca Siyasi Partiler Kanununun 21. maddesine göre onaylanmış liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar esas alınır. Büyük Kongre toplantılarının yeri, zamanı, gündemi en az 15 gün önce bütün il başkanlıklarına yazılı olarak bildirilir. Toplantının gazete ilanına gerek olup olmadığına, Genel İdare Kurulu karar verir. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde, ikinci toplantı için ayrıca davet yapılır. İkinci toplantı, toplantıya katılan üyelerle yapılır.

B) OLAĞANÜSTÜ TOPLANTILAR:

Olağanüstü Büyük Kongre toplantıları, Genel Başkanın veya Genel İdare Kurulunun gerekli görmesi veya büyük kongre delegelerinin en az beşte birinin imzaları noterlikçe onaylı yazılı istemleri üzerine yapılabilir.

Ayrıca parti Genel Başkanı, genel merkez organları için **Genel Başkan seçimli veya sadece diğer organ seçimleri için de** büyük kongreyi seçim gündemli olarak da olağanüstü toplantıya çağırabilir. Olağanüstü Kongrelerin gündemi toplantı isteminde bulunan organ veya toplantı talebinde bulunanlar tarafından tespit edilir.

Gündemsiz olağanüstü toplantı çağrısı yapılamaz.

Büyük Kongre delegelerince istenecek olağanüstü toplantı gündeminde seçimin yer alabilmesi için, aynı gündeme ilişkin olarak delege tam sayısının salt çoğunluğunun imzası noterlikçe onaylı talebi gerekir. Seçimli olağanüstü toplantı talebi halinde yapılacak Seçimler Genel Merkez teşkilatının tüm organları için yapılır.

Olağanüstü Kongre isteğinin usulüne uygun olarak Genel Başkanlığa ulaşmasından başlayarak en geç 45 (kırkbeş) gün içinde kongre toplanır. Toplantı yeri, zamanı ve gündemi 15 (onbeş) gün önce il başkanlıklarına yazılı olarak bildirilir.

YOKLAMA, DİVAN SEÇİMİ, AÇIŞ KONUŞMASI VE RAPORLARIN OKUNMASI

MADDE 40-

Büyük Kongre, Parti Genel Başkan Yardımcılarından birisinin veya Genel Sekreter'in yapacağı yoklamadan sonra, üye tam sayısının salt çoğunluğunun katılımı ile açılır. İlk çağrı üzerine salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde toplantı ertelenir. İkinci çağrı üzerine yapılan toplantıda toplantıya katılan delegelerle yetinilir.

Kongre, gündeme geçmeden önce bir divan başkanı ve kararlaştırılan sayıda başkan yardımcısı ve kâtip üye seçerek kongre divanını teşkil eder. Divan Başkan'ı gizli oyla seçilir. Aday bir kişi olduğu takdirde seçim işaret oyu ile yapılır. Başkan yardımcıları ve kâtip üyeleri işaret oyu ile seçilirler.

Kongre Divan Başkanlığı, gündemi uygulamak, toplantıyı yönetmek, toplantıda düzeni sağlamak, düzeni bozanlara karşı toplantıdan çıkarma dâhil gerekli müeyyideler uygulamak, toplantı tutanağını tanzim ve imza etmekle görevlidir. Kararlarını salt çoğunlukla verir ve oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın dediği olur.

Büyük Kongrede divanın teşkilinden sonra açış konuşmasını yapmak üzere Genel Başkan'a söz verilir. Bu konuşmayı müteakip genel başkan yardımcılarından biri tarafından Genel İdare Kurulunun çalışma raporları okunur.

GÖRÜŞMELER VE KONGRE DÜZENİ

MADDE 41-

Büyük kongre gündemdeki sıraya göre çalışmalarını yürütülür. Kongrede hazır bulunan delegelerin çoğunluğunun kararı ile gündem maddelerinin sırası değiştirilebilir. Ayrıca kongre üye tam sayısının beşte biri sayısınca üyenin yazılı istemi üzerine kanunlara, partinin tüzük ve programına aykırı olmayan konuların gündeme alınması kongreye katılan üyenin oy çokluğu ile kararlaştırılabilir.

Genel İdare Kurulunun çalışma ve kesin hesap raporları görüşülüp karara bağlanmadan organ seçimlerinin oylanmasına geçilemez.

Görüşmelerde söz isteyenlere sıra ile söz verilir. Genel Başkan ve Genel idare Kurulu temsilcileriyle komisyon başkan ve sözcülerine öncelikle söz verilir.

Görüşmeler sırasında toplantı düzenini bozanlara divan başkanı önce ihtar verir. İki ihtara rağmen düzeni bozmaya devam edenler toplantıdan oy hakları saklı kalmak kaydıyla çıkarılır. Başkan, konuşma sırasında gündem veya konu dışına çıkanları önce uyarır, ısrar etmesi halinde sözünü keser.

Kongre başkanı, Siyasi Partiler Kanunu'nda yazılı yasaklara aykırı konuşma yapan veya davranışta bulunan kongre üyelerine derhal müdahale eder. Bu yola gidenlerin sözünü keser ve gerekli görürse toplantıdan çıkarır. Dinleyicilerden bu yola giden olursa, bunları dışarı çıkarttırır ve gerekli görürse toplantıya ara verir. Dinleyici yerlerini boşalttırabilir.

KOMİSYONLAR

MADDE 42-

Büyük Kongre aşağıdaki komisyonları kurabilir:

a. Tüzük Komisyonu,
b. Program ve partinin genel politikasıyla ilgili teklifleri inceleme komisyonu (Parti Meseleleri Komisyonu),
c. Toplumu, devleti, kamu faaliyetlerini ilgilendiren teklifleri inceleme komisyonu (Ülke Meseleleri Komisyonu),
d. Hesap ve Bütçe Komisyonu,
e. İtiraz ve Şikâyetleri İnceleme Komisyonu,
f. Dilek ve Teklifleri İnceleme Komisyonu,

Genel İdare Kurulu, Büyük Kongre'nin toplanmasından önce il başkanlarının da görüşlerini alarak ve delegelerin meslek ve ihtisas durumlarına göre her komisyon için beş aday tespit eder.

Komisyon aday listelerini divan başkanına verir. Divan Başkanı komisyon aday listelerini işaret oyu ile kongrenin tasvibine sunar. Kabul edilmediği takdirde aday listeleri divanca yeniden hazırlanır ve aynı şekilde oylanır.

Her komisyon, kendisine bir başkan, bir ikinci başkan, bir sözcü ve iki kâtip seçer. Komisyonlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, mevcudun salt çoğunluğu ile karar alır. Gerektiği kadar alt komisyon kurabilir delegelerin görüşlerini alabilir. Karara bağladıkları her konu için ayrı bir sözcü seçebilirler.

Komisyonlar, divan üyelerinin isimlerini, yaptıkları toplantıları, hazırladıkları dokümanları aldıkları kararları bir rapora bağlayarak, kongre divan başkanına verir. Komisyon raporları, Büyük Kongre'de müzakere edilir ve kabul edildiği takdirde kesinleşir.

KARAR YETER SAYISI

MADDE 43-

Büyük Kongre'de karar yeter sayısı, mevcudun salt çoğunluğudur.

SEÇİM HAZIRLIKLARI VE SEÇİMLER

MADDE 44-

Büyük Kongrede yapılacak seçimlere adaylık başvurusu için Divan Başkanlığınca belli bir süre tespit edilerek kongreye duyurulur.

Genel Başkanlığa aday olabilmek için en az 50 Büyük Kongre delegesinin teklifi gereklidir. Bir Büyük Kongre Delegesi birden fazla kişiyi Genel Başkan adayı olarak teklif edemez. Teklifler yazılı olarak yapılır ve divan tarafından Büyük Kongre'nin bilgisine sunulur.

Başkanlıkça verilen süre sonunda Parti Genel Başkanlığı için aday gösterilenler ayrı ayrı oy pusulalarını yeteri kadar çoğaltarak Divan'a verirler. Seçim Kurulunca mühürlenen pusulalar, oy pusulası olarak kullanılır. 47 inci maddenin 1 inci fıkrası gereğince yapılacak Genel Başkanlık Seçimi sonuçlanmadıkça Genel İdare Kurulu ve Yüksek Haysiyet Divanı seçimlerine geçilmez, adaylık başvurusu alınmaz.

Bir kişi hem Genel İdare Kurulu, hem Merkez Karar Kurulu ve hem de Yüksek Haysiyet Divanı'na aday olamayacağı gibi Genel İdare Kurulu için hem müşterek listeden hem de münferit aday listesinden aday olamaz. Bir kişi birden fazla müşterek listeden de aday olamaz.

Önceki fıkraya aykırılık olup olmadığını resen veya itiraz üzerine araştıran Divan, aykırılık tespit etmesi halinde ilgiliye tercihini tek bir kurul veya tek bir liste için yapması hususunda uyarıda bulunur. İlgiliye ulaşılamaması veya ilgilinin tercihini yapmaması halinde bu tercihin Genel İdare Kurulu ve münferit aday listesi için yapılmış olduğu kabul edilir.

Seçimler,

Büyük Kongreye, Genel Başkan'ın ya da en az 50 Büyük Kongre Delegelerinin imzasıyla Büyük Kongre Divan Başkanlığına sunulacak Blok listelerle yapılır.

Büyük kongreye sunulacak blok listelerde bir adayın ismi birden fazla listede bulunamaz. Bir adayın isminin birden fazla listede bulunması halinde, aday kongre divan başkanlığına hangi listede yer almak istediğini bildirmek zorundadır. Hangi listede olmak istediğini bildirmeyen adayın tüm listelerdeki adaylıkları düşürülür.

Bu durumu takiben boşalan aday adaylıkları için divan başkanlığına sunulacak yeni isimlerle blok listeler tamamlanır.

Divan Başkanlığınca kesinleştirilen listeler seçim kuruluna verilir.

Ayrıca, Genel İdare Kurulu seçimi için müşterek liste çıkarılmış olması halinde, delegeler zarfa sadece münferit aday listesini veya sadece tek bir müşterek aday listesini koyarak da oylarını kullanabilirler. Aynı zarfta konulan münferit aday listesi ile müşterek listeden birinin geçersiz sayılması, zarftaki diğer listenin de geçersizliği sonucunu doğurmaz.

Büyük Kongre seçimleri, Siyasi Partiler Kanunu'nun 21. maddesi esaslarına göre yapılır ve İlçe Seçim Kurulunca kongrede yeteri kadar sandık kurulu bulundurulur.

Seçimler serbest, eşit, tek dereceli gizli oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır.

Kongrede bulunan delegelerin tamamı oy kullandıkları ve sandık kurulunca yapılan uyarıya rağmen oy kullanacak başka seçmen kalmadığı anlaşıldıktan sonra, durum sandık kurulunca tutanakla tespit edilir, sandıklar açılır ve oy sayımına başlanır.

KONGRE TUTANAKLARI

MADDE 45-

Büyük kongreye ait bütün belgeler ve tutanaklar, kongre divanınca imzalanır ve kongre sonunda Divan Başkanı tarafından dizi pusulasına bağlanarak Parti Genel Başkanına teslim edilir. Seçim sandık kurulunca açıklanan seçim sonuçları da kongre tutanaklarına geçirilir.

TEMSİLCİLER MECLİSİ KURULUŞU, GÖREVİ VE TOPLANTILARI

MADDE 46-

A) TEMSİLCİLER MECLİSİ,

Temsilciler Meclisi, üyeliği devam eden parti kurucuları, eski Genel Başkanlar ile Genel İdare Kurulu üyeleri, Yüksek Haysiyet Divanı üyeleri, partili bakan ve milletvekilleri, il başkanları, Büyükşehir ve il merkezi belediye başkanları ile kadın ve gençlik kolları genel başkanlarından oluşan bir danışma kurulu olup yılda en az bir defa olmak üzere Genel Başkanın çağrısı ve belirleyeceği gündem ile toplanması zorunludur.

Temsilciler Meclisi, ilçe başkanları, partili belediye başkanları ve il genel meclisi üyelerinin katılması suretiyle de genişletilmiş şekilde Genel Başkan tarafından toplantıya çağrılabilir. Temsilciler Meclisi toplantılarında partinin uygulamakta olduğu politikalar, uygulanacak politika ve parti programı konularında müzakere yapılır ve görüşler belirlenir.

MADDE 46-

B) YÜKSEK DANIŞMA KURULU,

Yüksek Danışma Kurlu: Parti Genel başkanı tarafından, alanlarında uzman olan parti üyelerimiz içerisinden seçeceği 25 üyeden oluşur.

Yüksek Danışma Kurulu Genel Parti Politikası, sistemler, çağdaş gelişmeler, ülke soruları ve benzeri konularda çözümler ve görüşler oluşturur.

Bu kurul, Genel Başkan'ın gerekli gördüğü zamanlarda ve belirleyeceği gündemle toplanır.

Toplantı ve karar nisabı salt çoğunluktur.

GENEL BAŞKANIN SEÇİMİ, GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 47-

Parti Genel Başkanı Büyük Kongrece Siyasi Partiler Kanununun ilgili maddeleri uyarınca seçilir.

Parti Genel Başkanı;

a. Partiyi temsil eder.
b. Genel İdare Kurulunun başkanıdır. Bu kurulların gündemini hazırlar.
c. Genel İdare Kurulu kararlarını uygular.
d. Aynı zamanda milletvekili ise ayrıca partinin TBMM Grubu Başkanlığını yapar.
e. Genel İdare Kurulu ile TBMM Grubu ve teşkilat kademeleri arasında çalışma ahengini işbirliğini sağlar ve kurulların birleşik toplantılarına başkanlık eder.
f. Başkanlık Divanı Üyeleri arasında görev bölümü yapar gerekli gördüğünde görevlerini değiştirir.
g. Parti çalışmalarında bilgi ve tecrübelerinden faydalanabilecek kimselerden danışmanlar tayin eder.
h. Genel Merkezde çalıştırılacak daimi hizmetlilerin tayin, terfi ve işten çıkartılmalarını Genel Sekreterin teklifi üzerine yapar.

i. Kanun, parti tüzüğü ve mevzuatın kendisine verdiği yetkileri kullanır.

Genel Başkan görev ve yetkilerinden dolayı Büyük Kongreye karşı sorumludur. Genel Başkan hiçbir dernekte faal ve idari görev alamaz.

Genel Başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması halinde Büyük Kongre toplanıncaya kadar Genel İdare Kurulu toplanarak, partiyi temsil yetkisini kendi içinden seçeceği bir üyeye tevdi eder. Yeni Genel Başkan'ı seçmek üzere en geç 45 gün içerisinde büyük kongreye gidilir.

MERKEZ KARAR KURULUNUN TEŞKİLİ VE TOPLANTILARI

MADDE 48-

Merkez Karar Kurulu, Parti Genel Başkanı ve Büyük Kongrede seçilen 70 üyeden teşekkül eder.

Merkez Karar Kurulu, Genel Başkanın lüzum göreceği zamanlarda ve daveti üzerine, onun başkanlığında toplanarak, tüzükte gösterilen görevlerini yerine getirir.

Merkez Karar Kurulu, Genel Bakanın çağrısı üzerine ve genel Başkanın başkanlığında, Genel İdare Kurulu ile birlikte toplam üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır. Genel İdare Kurulunun çalışmaları hakkında bilgi alır. Tavsiyelerde bulunur. Gerekli hallerde katılanların salt çoğunluğuyla karar verir.

Müşterek toplantının başkanlık divanı, genel İdare Kurulu Başkanlık Divanıdır.

Merkez Karar Kurulunda ve müşterek toplantılarda kararlar işari oyla alınır. Bir konunun gizli oyla halli kararlaştırılabilir. Oyların eşitliği halinde, başkanın bulunduğu tarafın dediği olur.

Üst üste üç toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üye, müstafi sayılır. Herhangi bir sebeple boşalan üyelikler, aldıkları oy sayısına göre yedeklerden çağrılarak doldurulur.

MERKEZ KARAR KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 49-

Merkez Karar Kurulunun Görev ve Yetkileri:

1. Partinin genel politikasını, büyük kongrenin direktif eğilimine uygun olarak tayin ve gereklerine göre değiştirmek,
2. Kanun ve tüzük hükümlerine göre yapılması gereken ve ilgili organlar tarafından hazırlanan, meclis grubu yönetmelikleri dışındaki yönetmelikleri incelemek, görüşmek ve kabul ederek yürürlüğe koymak,
3. Genel Başkan'ın teklif ettiği konuları inceleyerek karara bağlamak,
4. Genel Başkanlıkça hazırlanan Merkez Karar Kurulu çalışma raporunu incelemek ve büyük kongreye göndermek,

GENEL İDARE KURULU, TEŞKİLİ, GÖREVLERİ VE GÖREV BÖLÜMÜ

MADDE 50-

A) TEŞKİLİ VE TOPLANTILARI

Genel İdare Kurulu, Parti Genel Başkanı ve Büyük Kongrede seçilen 50 Asıl ve 25 Yedek üyeden teşekkül eder.

Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Bu maddedeki ve kanuni istisnalar dışındaki hükümler hariç mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir.

Genel İdare Kurulu, her ayın ilk pazartesi günü normal olarak toplanır. İlk Pazartesi gününün resmi tatile rastlaması halinde takip eden ilk mesai günü toplantı yapılır. Normal toplantılar için çağrıya gerek yoktur. Ancak genel başkanlıkça hazırlanan gündem ve saati toplantıdan en az üç gün önce üyelere bildirilmek zorundadır. Gerekli hallerde veya genel başkanın çağrısı üzerine genel idare kurulu daha sık aralıklarla toplanabilir.

Genel Başkan'ın bulunmaması halinde normal toplantı, Tüzükteki vekâlet sırasına göre Genel Başkan Yardımcısı'nın Başkanlığında yapılır. Normal toplantı dışındaki toplantılar için de üyelere gündemli çağrı yapılır.

Bir yıl içinde üst üste üç, aralıklı altı toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üye müstafi sayılır.

TBMM Parti Grup Başkan vekilleri, Genel İdare Kurulu toplantılarına tabii üye olarak iştirak ederler. Parti Genel Başkanı, başkanlık divanının görüşünü alarak partili bakan ve milletvekillerinden gündemle ilgili olarak gerekli gördüklerini oy hakkı olmaksızın, Genel Başkan Yardımcılarının Yardımcılarından, uzmanlardan ve Bilim ve Siyasi Araştırmalar Kurulu Üyelerinden gerekli gördüklerini de bilgi sunmak ve soruları cevaplamak üzere Genel İdare Kurulu ve Başkanlık Divanı toplantılarına çağırabilir.

B) GÖREV VE YETKİLERİ

Parti teşkilat kademeleri ve organları kademe sırasına göre Genel İdare Kuruluna bağlıdır.

Genel İdare Kurulu görev ve sorumluluğunun gereği olarak, zaruri gördüğü durumlarda bu kademelerin ve organların görev ve yetkilerini kendi adına kullanmak üzere, kendi içinden veya dışından kişileri görevlendirebilir, kendi yetkileri ile donatabilir.

Parti teşkilat kademeleri ve organlarını demokratik kurallara göre oluşmasını sağlamak için yasalar çerçevesinde gerekli gördüğü düzenlemeleri yapabilir, tedbirleri alabilir, bunları uygulayabilir, uygulatabilir.

1. Genel İdare Kurulu gerekli gördüğü il ve ilçelerde teşkilatların kurulmasına veya mevcut teşkilatların üyelerinin feshedilerek kapatılmasına karar verebilir. Kapatılan bu teşkilatların yerine Kurucu kurulları atayabilir.
2. Partinin teşkilatını yönetir, çalışmalarını yönlendirir, teşkilatla devamlı irtibat sağlar, meselelerini çözümlemeye yardımcı olur.
3. Kademelerden gelen teklifleri inceler, karara bağlar ve onların çalışmaları ile ilgili olarak gerekli bilgi, belge ve dokümanları ister ve getirtir.
4. Zorunlu sebepler dolayısıyla Büyük Kongrenin toplanamadığı hallerde, partinin hukuki varlığına son verilmesi ile tüzük ve programının değiştirilmesi dışındaki bütün kararları alır.
5. Parti teşkilatının kanunlara, tüzük ve yönetmeliklere uygun şekilde çalışmalarını denetler, gerekli gördüğü yerlere bu amaçla müfettişler görevlendirebilir. Müfettişleri kendi yetkileri ile donatabilir.
6. Bütün seçimlerle ilgili olarak gerekli kararları alır. Milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği için partiden aday adayı olanlar hakkında tüzüğün verdiği yetkileri kullanır.
7. Hükümet kurma, hükümete katılma veya çekilme ile ilgili kararları verir.
8. Partinin program ve tüzüğünün uygulanması, çalışma şeklinin düzenlenmesi, danışma ve araştırma grup veya büroları kurulması, çalışmalarının tanzim edilmesi gibi konularda gerekli kararları alır ve yönetmelikleri hazırlar.
9. Partinin ilkelerini tanıtıcı ve yapıcı tedbirleri ve kararları alır. Partinin genel politikası ve çalışmaları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunu ve parti teşkilatını aydınlatır. Kademelerin yapacağı işler hakkında açıklayıcı bilgi ve talimatlar verir.
10. Genel politikada karşılaşılan yeni durumları ve gelişmeleri zamanında ve sürekli olarak değerlendirerek gereken kararları alır, uygular ve kamuoyunun bilgisine sunar.
11. Gerekli gördüğü hallerde ve bu yoldaki isteği değerlendirerek partinin TBMM Grup Yönetim Kurulu ile müşterek toplantı yapar.
12. Büyük Kongrede görüşülecek çalışma raporunu, gelir gider cetvelleri ile bilanço ve kesin hesap raporlarını ve gündemde yer alan diğer konuları hazırlar ve Büyük Kongreye sunar.
13. Büyük Kongre kararlarını uygular.
14. Parti gelirlerini artırmak amacıyla, gerekli kanuni tedbir ve kararları alır. Gelir makbuzlarını bastırarak kademelere yollar.

15. Partinin amaçlarına uygun olarak taşınmaz mal alımına, satımına veya işletilmesine karar verir.
16. Partinin menfaatlerine uygun gördüğü ve kanunlar ile parti tüzüğünün yasaklamadığı her türlü kararı alır, uygular, uygulatır.
17. Siyasi Partiler ve seçim kanunları ile diğer ilgili kanunların ve parti tüzüğünün verdiği bütün görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.
18. Siyasi Partiler Kanunu'nun 51. maddesinde yer alan yetkiler ile diğer yasalarda yer alan yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.
19. Kanunların öngördüğü ve kabul ettiği hallerde tüzük değişikliği yapar.
20. Disiplin Kurullarınca ve Yüksek Haysiyet Divanınca verilen disiplin cezasını affedebilir.
21. Alt kademeleri, yasalar çerçevesinde kendi yetkilerinin bir kısmı ile donatabilir.
22. Başka siyasi partilerden gelecek katılma isteklerini karara bağlar.
23. Tüzükte yer alan parasal değerleri mevzuata uygun olarak artırabilir veya eksiltebilir.
24. Tüzüğün başka organlar için öngörmediği her türlü siyasal ve partisel görevleri yerine getirir, yetkileri kullanır.

C) GÖREV BÖLÜMÜ

Genel Başkan, Genel Sekreter ve Mali İşler Başkanı dâhil Genel Başkan Yardımcılığı için 14 üyeyi Genel İdare Kurulu'nun onayına ayrı ayrı sunar. Genel Başkan, Genel İdare Kurulu'nda onaylanmayan üyelerin yerine yeni üye teklif eder.

Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter ve Mali İşler Başkanı görevden alabilir. Görevden alma, Genel İdare Kurulu'nun ilk toplantısında bilgiye sunulur. Yeni görevlendirme için Genel İdare Kurulu'nun onayı aranır.

Genel İdare Kurulu, Başkanlık Divanı üyelerinin tamamının veya bazı üyelerinin görevden alınmasını, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla Genel Başkan'dan isteyebilir.

Genel Başkan; Siyaset Planlama Kurulu'nu oluşturmak üzere, Genel İdare Kurulu Üyelerinden yedi üyeyi de belirleyerek Kurul'un onayına sunar.

D1) GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI

Genel Başkan, Başkanlık Divanı'na seçilecek üyelerin görev alanlarını belirleyerek Genel İdare Kurulu'nun onayına ayrı ayrı sunar. Ayrıca Genel Başkan, yardımcılarının görev alanlarını bölebilir veya birleştirebilir.

Genel Başkan Yardımcıları:

1. Siyasi İşler ve Parlamento İlişkileri
2. Teşkilat İşleri
3. Seçim İşleri
4. Yerel Yönetimler
5. Basın Propaganda İşleri
6. Dış ilişkiler
7. Ekonomik İşler
8. Demokratik Kitle Örgütleri
9. Kadın İşleri
10. Gençlik İşleri
11. Eğitim ve Sosyal İşler
12. Çevre ve Sağlık İşleri
13. Mali İşler
14. Genel Sekreterlik gibi görevlerle görevlendirilebilirler.

Genel Başkan'ın yokluğunda yukarıdaki sırayla Genel Başkan Yardımcıları, Genel Başkan'a vekâlet eder.

Genel Başkan yardımcıları, Genel Sekreter ve Mali İşler Başkanı, parti içinden veya dışından kendilerine sayısı ikiyi geçmeyen yardımcı atayabilirler. Atanan yardımcılar Genel İdare Kurulunun bilgisine sunulur.

Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcılıklarının sayısını görevler yönünde birleştirme yaparak azaltabileceği gibi gerektiğinde toplam 16 üyeyi geçmemek üzere artırabilir. Teşkilat ve Seçim İşleri Başkanlıkları ile ilgili iki olan yardımcı sayısı Genel Başkan takdiri ile artırılabilir.

D2) SİYASET PLANLAMA KURULU,

Parti'nin AR-GE yapısının ve İşlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesini sağlar. Bunun için seçilmiş üyelerin arasından birisi görevlendirilir. Kurul, ülkenin ekonomi, iç ve dış siyaset, ulusal güvenlik gibi temel meselelerine dair önerilerini, Parti politikası olarak benimsenip benimsenmeyeceğini karara bağlar. Benimsenen siyaset planlama ve öneriler, Genel Başkan tarafından Genel İdare Kurulu'nun tasvibine sunulur.

E) GENEL SEKRETER

Genel Sekreter, Genel İdare Kurulu ve Temsilciler Meclisi müzakere tutanaklarını tanzim ile kararlarını tespit ve uygulamalarını takip eder. Partinin yazışmalarını yürütür. Genel merkezin idari hizmetlerini düzenler ve denetler. Genel Başkana partinin personeli ile ilgili tekliflerde bulunur.

F) MALİ İŞLER BAŞKANI

Merkez teşkilatının mali işlerini ve harcamalarını yürütür, gelirleri tahsil eder. Siyasi Partiler Kanununun 73. maddesine göre Genel Merkez kesin hesapları ile bütçe tasarılarını hazırlar.

İller kademelerine ait olanları da getirir ve bunları Genel İdare Kuruluna sunar. Partinin mali işlerine ait yazışmaları Genel Başkan ile birlikte imzalar. Parti gelirlerinin tüzük ve yönetmeliklerle kararlara uygun şekilde harcanmasından ve muhasebe ve mali işlerin yürütülmesinden sorumludur.

BAŞKANLIK DİVANI

MADDE 51-

Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter ve Mali İşler Başkanından oluşan kurula, Başkanlık Divanı denir.

Başkanlık Divanı, zorunlu hallerde, ilk Genel İdare Kurulu toplantısına sunulmak kaydı ile her türlü karar ve tedbirleri alır.

Yetkili organlarca verilen kararları Genel Başkan bizzat veya yardımcıları ile Genel Sekreter ve Mali İşler Başkanı vasıtasıyla yürütür.

TBMM Grup Başkan vekilleri, başkanlık divanı toplantılarına tabii üye olarak iştirak ederler.

BEŞİNCİ KISIM
DİSİPLİN İŞLERİ

KURULUŞ VE GÖREV

MADDE 52-

Kanunlara, parti tüzüğüne ve yönetmeliklerine, parti yetkili organlarının karar ve bildirilerine aykırı davranışta bulunanlar hakkında disiplin soruşturması yapmak ve karar vermek üzere illerde il disiplin kurulları, genel merkezde Yüksek Haysiyet Divanı kurulur.

Disiplin Kurulları, disiplin işleri dışında parti tüzüğünün verdiği diğer görevleri de yaparlar.

Yan kuruluş mensuplarının disiplin işleri, temel teşkilat disiplin organlarınca aynı esasa göre yürütülür.

İL DİSİPLİN KURULLARI

MADDE 53-

İl Disiplin Kurulları kendi kongreleri tarafından, Siyasi Partiler Kanununun 21. maddesi uyarınca seçilen üyelerden teşekkül eder.

İl Disiplin Kurulları;
Nüfusu 750,000'e kadar olan illerde 5,
Nüfusu 750,000 üzeri olan illerde 7 üyeden oluşur.
İlçelerde Disiplin Kurulu yoktur.
Bu tüzükte geçen İlçe Disiplin Kurulları, İl Disiplin Kurulu olarak anlaşılır.
İL DİSİPLİN KURULLARI

İl Disiplin Kurulu, il çevresinde kayıtlı bulunan ve 53.maddede yazılı Partinin Kurucu Üyeleri dışında kalan partililer ile Yan Kuruluşlar İlçe Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında birinci derecede disiplin soruşturması yapmaya ve karar vermeye yetkilidir. İl Disiplin Kurulu, kendiliğinden disiplin soruşturması yapamaz, ancak İl Yönetim Kurulunca intikal ettirilen dosyaları ve konuları karara bağlar.

İl disiplin kurullarının birinci derecede verdiği kararlarına karşı il yönetim kurulu veya ilgili üye tarafından tebliğden itibaren 7 gün içinde Yüksek Haysiyet Divanına itiraz edilebilir. İl Yönetim Kurulu kendi görüşünü de eklemek suretiyle dosyayı Yüksek Haysiyet Divanına yollar. Karara il yönetim kurulunca itiraz edildiği takdirde itiraz yazısının bir sureti ilgiliye 7 gün içinde tebliğ edilir. İl yönetim kurulları itiraza konu dosyayı en geç 10 gün içinde Yüksek Haysiyet Divanına göndermek zorundadır.

İl disiplin kurulunca verilen kesin çıkarma cezaları ilgilisi itiraz etmemiş olsa bile incelenmek üzere Yüksek Haysiyet Divanına gönderilir.

YÜKSEK HAYSİYET DİVANI

MADDE 54-

Yüksek Haysiyet Divanı Büyük kongrece Siyasi Partiler Kanununun 21. maddesi uyarınca seçilen 21 üyeden teşekkül eder.

I) Yüksek Haysiyet Divanının birinci derecede bakacağı işler:

a. İl Yönetim Kurullarının Başkan ve üyeleri, Partili Belediye Başkanları, Yan Kuruluşlar İl Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri
b. Partinin Genel Başkanı, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Genel Muhasibi ile Genel İdare Kurulu üyeleri,
c. Kendi başkan ve üyeleri,
d. Partinin kurucu üyeleri,
e. TBMM'nin eski üyeleri ve eski hükümet üyeleri,

Haklarında gerekli disiplin soruşturmasını yapar ve Siyasi Partiler Kanunu'nun 57. maddesi ve tüzüğün 60. maddesi hükmü saklı kalmak üzere kesin karara bağlar.

Yüksek Haysiyet Divanı'nın başkan ve üyeleri kendileri hakkındaki soruşturma, müzakere ve kararlara katılamazlar. Bu durumda olanların yerine, sadece o işlemlere mahsus olmak üzere, sırayla yedek üye alınır.

II) Yüksek Haysiyet Divanı'nın itiraz üzerine bakacağı işler:

Yüksek Haysiyet Divanı, İl Disiplin Kurullarınca verilen ve itiraz yolu ile gelen disiplin kararlarını inceler, tasdik edebilir, lehte veya aleyhte bozulmasına, değiştirilmesine, kaldırılmasına karar verebilir. Yüksek Haysiyet Divanı'nın itiraz üzerine vereceği karar Siyasi Partiler Kanunu'nun 57. ve tüzüğün 60. maddesi hükmü saklı kalmak üzere kesindir.

Yüksek Haysiyet Divanı aksine karar vermedikçe itiraz infazı durduramaz.

Yüksek Haysiyet Divanı kendiliğinden disiplin soruşturması yapamaz. Ancak Genel İdare Kurulunca veya Genel Başkanlıkça kendisine intikal ettirilen dosya ve konuları inceleyip karara bağlar.

MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU

MADDE 55-

Müşterek Disiplin Kurulu, Yüksek Haysiyet Divanı ile partinin TBMM Grup Disiplin Kurulundan oluşur. Bu kurulun Başkanı, Yüksek Haysiyet Divanı başkanıdır. Yüksek Haysiyet Divanı Sekreteri, bu kurulun da sekreteridir.

Partili milletvekillerinin partiden geçici veya kesin olarak çıkarılmalarını gerektiren söz tutum ve davranışlardan dolayı, haklarında disiplin kovuşturması yapmaya ve karar vermeye müşterek disiplin kurulu yetkilidir. Siyasi Partiler Kanunu'nun 57. maddesi ve tüzüğün 60. maddeleri hükmü saklı kalmak üzere bu kurulun vereceği kararlar kesindir. Diğer disiplin kurullarına ait çalışma usul ve şekilleri bu kurul için de geçerlidir.

DİSİPLİN KURULLARI İLE İLGİLİ ORTAK İLKELER

MADDE 56-

Disiplin kurullarının görev süresi yeni disiplin kurulunun yetkili organca seçilmesiyle sona erer. İl Disiplin Kurulları seçimlerini müteakip asıl üyeleriyle toplanarak kendi aralarında bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçerler.

Yüksek Haysiyet Divanı seçimlerini müteakip asıl üyeleri ile toplanarak kendi aralarından bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter üye seçerler.

Mazeretsiz üst üste üç toplantıya katılmayan kurul üyesi istifa etmiş sayılır ve yerine sırayla yedekler çağırılır.

Partinin disiplin kurulları üyeleri, kongreler ve milletvekilliği dışında partinin diğer organ, kurul ve görevlerinde bulunamazlar. Partiye bir hizmet bağı ile bağlı olamazlar ve partiden her ne suretle olursa olsun gelir sağlayamazlar. Bir disiplin kurulunda görev alan bir kimse diğer bir disiplin kurulunda görev alamaz. Eşler, birinci ve ikinci derecedeki kan ve sıhri hısımlar aynı disiplin kurulunda birlikte görev alamazlar ve bunlarla ilgili soruşturma ve kararlara katılamazlar.

Disiplin kurulları üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların çoğunluğuyla karar verir. Partiden kesin çıkarma cezası verilmesi için üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı gerekir.

Disiplin Kuruluna sevk edilen parti üyesinden savunması istenir. Savunma için gerekli süre, çağrı belgesinin ilgiliye tebliğinden itibaren 15 gündür. Seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre 7 gündür. Süresi içinde savunmaya davet, Disiplin Kurulu Başkanlığınca yapılır ve uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezanın istenmesini gerektiren fiiller çağrı yazısında açıkça belirtilir.

Disiplin Kurulları kendilerine intikal eden işleri, kanun veya parti tüzüğünde belirtilen istisnalar saklı kalmak üzere zaruret halleri dışında en geç 45 gün içinde sonuçlandırmak zorundadırlar.

Disiplin Kurullarınca parti üyeleri hakkında verilen kararlar gerekçeleriyle birlikte en geç 30 gün içinde ilgiliye tebliği edilir ve sevk eden kurula da bildirilir.

Disiplin Kurulları, sevke sebep teşkil eden söz, tutum ve davranışların sabit ve cezayı müstelzim olup olmadığına karar verirken iddia, savunma ve delilleri değerlendirmede takdir hakkına sahiptirler.

Disiplin Kurullarına sevk yetkisine sahip organların bu yoldaki kararları ile disiplin kurullarınca verilen cezalar hakkında partinin kademe kongrelerinde görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Disiplin cezalarını af yetkisi, Genel İdare Kurulu'na aittir.

DİSİPLİN KURULLARINA SEVK YETKİSİ

MADDE 57-

Bir parti üyesi için disiplin cezası isteme yetkisi, o üyenin sevk edilmesi gereken disiplin kuruluna göre İlçe veya İl Yönetim Kuruluna veya Genel İdare Kurulu'na veya Genel Başkan'a aittir.

Kurucu üyeler için disiplin cezası isteme yetkisi Genel İdare Kuruluna, Parti milletvekilleri için disiplin cezası isteme yetkisi, partinin TBMM Grup Yönetim Kuruluna aittir. Yetkili yönetim kurulu resen lüzum görmesi üzerine veya ihbar ve şikâyetleri değerlendirerek sevke yetkilidir.

Disiplin Kuruluna sevk kararı, sevke yetkili kurulun üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır. Yetkili kurul sevke karar vermeden önce ilgiliyi dinler, gerekli gördüğü inceleme ve araştırmaları yapabilir, ihbar ve şikâyet eden yetkili kurulun üyesi ise, konuyla ilgili toplantı ve müzakerelere katılamaz, inceleme ve araştırma görevi verilemez.

İlçe yönetim kurulu, resen ihbar ve şikâyet üzerine, haklarında disiplin soruşturması istedikleri kimselerin durumunu belirten gerekçeli bir kararla yetkili disiplin kuruluna sevk edilmek üzere İl Yönetim Kuruluna başvurabilir. Bu başvurular, şikâyet ve deliller gösterilmek suretiyle ve kademeler yoluyla yapılır.

Yan Kuruluşlarda sevk yetkisi, bu Tüzüğe göre ilk derecede karar vermeye yetkili olan Disiplin Kurulunun bulunduğu Temel Teşkilat Kademesi Yönetim Kurulu veya Genel İdare Kurulu'na aittir.

DİSİPLİN SUÇ VE CEZALARI

MADDE 58-

A) Disiplin cezaları uyarma, kınama, Partiden veya gruptan geçici veya kesin olarak çıkarma cezalarıdır. Disiplin cezasını gerektiren fiiller:

I) Uyarma Cezası:

Parti üyesinin veya kademe görevlilerinin yazılı olarak dikkatlerinin çekilmesidir. Şu hallerde verilir.

a. Parti içi birlik ve beraberliği zedeleyici tutum ve davranışlara yönelmek,
b. Parti kademelerinin uyum ve işbirliğini sarsıcı davranışlarda bulunmak,
c. Parti içi yazışmalarda kademelere uymamak,

II) Kınama Cezası:

Bu ceza üyenin tutum ve davranışlarından dolayı ayıplanması olup şu hallerde verilir:

a. Parti içinde şahsiyetle uğraşmayı alışkanlık haline getirmek,
b. Parti organlarının toplantılarında saklı tutulması gereken konuları ve kararları açıklamak,
c. Kanuna, ahlaka, mahalli örf ve adetlere, geleneklere uygun düşmeyen davranışlarda bulunmak, özel hayatında parti üyeliği ile bağdaşmayacak ve partiye söz getirecek durumda olmak,
d. Seçim ve sandık kurullarındaki göreve gitmemek,
e. Haklı bir sebep ve mazereti olmadığı halde seçimlerde oy hakkını kullanmamak.

III) Geçici Çıkarma Cezası:

Bu ceza belli bir zaman için uygulanır ve bu sürenin sonunda yeni karara gerek kalmadan ortadan kalkar. Bu cezayı alan parti üyesi, çalışmalarına katılamayacağı parti organlarına hiçbir teklifte bulunamaz, kendisine hiçbir görev verilemez. Ancak, geçici çıkarma cezası almış olmak, üyenin partinin tüzük, program diğer mevzuatı ile organlarının bağlayıcı kararlarına uymak zorunluluğu ortadan kaldırmaz.

Bir üyenin TBMM Grubundan geçici olarak çıkarılması hakkında verilen ceza, bu üyenin ceza süresince gruptaki çalışmalara katılmamasını gerektirir.

Geçici Çıkarma Cezası Şu Hallerde Verilir.

a. Kanuna, partinin tüzük ve programı ile yönetmeliklerine, Genel İdare Kurulu veya yetkili organlarının kararlarına aykırı söz, tutum ve davranışlarda bulunmak, yayınlar yapmak, bu yoldaki yayınları teşvik ve tahrik etmek,
b. Partiyi kişisel çıkarlarına alet etmek, bu amaçla parti nüfuzunu kötüye kullanmak,
c. Makul bir gerekçe olmaksızın üye kayıt taleplerini kabul edip neticelendirmemek,

d. Kanuni sorumluluklar saklı kalmak ve ödeme tazmin sorumluluğu saklı kalmak üzere, hizmetin devamı süresince ve görevin gereği olarak teslim aldığı evrak, eşya ve malzemeyi saklamak, kaybına sebebiyet vermek, görevden ayrıldığı halde teslim etmekten kaçınmak.

IV) Kesin Çıkarma Cezası:

Siyasi Partiler Kanununun 57. maddesi ile tüzüğün 60. maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla onanıp kesinleşen çıkarma cezaları uygulanır. Bu ceza, üyenin partiyle ilişiğinin kesilmesidir, kesin çıkarma cezası alan üyenin durumu kaydının bulunduğu ilçe yönetim kuruluna bildirilir ve kaydı silinir.

Bu ceza şu hallerde verilir:

a. Seçimlerde Parti kararı olmaksızın bağımsız adaylığını koymak veya bağımsız adaylar lehine propaganda yapmak. Parti adayları aleyhine açık ve kapalı şekilde çalışmak, başka parti ve adayları lehine çalışmak
b. Kongrelerde ve aday yoklamalarında menfaat karşılığında oylara tesir etmek,
c. Oy pusulalarına tahrifat yapmak,
d. Parti ahenk ve huzuru ile politikasını tahrip edici davranışlarda bulunmak,
e. Üst kademeleri tanımayıcı davranışlarda bulunmak,
f. Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bağlayıcı grup kararına aykırı davranmak

V) Suçların Tekrarı, Zaman Aşımı:

Bir üyenin aynı suçu tekrarlamasında cezalar her defasında arttırılarak verilir.

Disiplin cezasını gerektiren durumların öğrenilmesinden bir yıl, olaydan iki yıl geçtikten sonra disiplin soruşturması yapılamaz.

TEDBİR KARARI

MADDE 59-

Partiden kesin veya geçici çıkarmayı gerektiren hallerde disiplin cezası verilmesi için sevkle yetkili yönetim kurulu tarafından tedbirli olarak disiplin kuruluna sevk edilen üye, ayrıca bir karara mahal kalmaksızın partideki görevlerinden derhal uzaklaştırılır ve üyelik haklarından mahrum kalır. İlgili, tedbir kararının kaldırılmasını sevk edildiği disiplin kurulundan isteyebilir. Bu istek disiplin kurulunca yedi gün içinde karara bağlanır.

Tedbir kararıyla disiplin kuruluna sevk edilen kimse partinin herhangi bir kurulunda görevli ise görevinden uzaklaştırılmakla birlikte yerine asaleten başka biri getirilemez. Tedbire konu teşkil eden fiille ilgili olarak disiplin kurulunca verilip derecattan geçerek kesinleşecek karar sonucuna göre işlem yapılır.

DİSİPLİN CEZALARINA YARGI YERİNDE İTİRAZ

MADDE 60-

Hakkında partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen parti üyesi, bu cezaya karşı disiplin kuruluna sevk eden organ veya merci veya disiplin kurulunun görev ve yetkisizliğini veya alınan kararların kanuna, parti tüzüğüne ve iç yönetmeliğe şekil ve usul bakımından aykırı bulunduğu iddiasıyla, parti itiraz yollarını kullandıktan sonra nihai karar niteliğindeki son karara karşı tebliğinden itibaren otuz gün içinde nihai kararı veren kurulun bulunduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde itiraz edebilir. Mahkeme bu itirazları diğer işlerden önce ve en geç otuz gün içinde basit muhakeme usulüne göre inceleyerek karara bağlar. Bu karar kesindir.

ALTINCI KISIM
GRUPLAR

TBMM'DE GRUP KURULMASI

MADDE 61-

Partili milletvekilleri, partinin TBMM Grubunu teşkil ederler. Grup kurulduğu, Parti Genel Başkanı tarafından, TBMM başkanlığına yazı ile bildirilir.

Grubun yönetimi iç yönetmeliğe göre yürütülür. Grup iç yönetmeliği, Grup Genel Kurulu tarafından Siyasi Partiler Kanununun 23. maddesindeki ilkelere uygun olarak hazırlanıp kabul edildikten sonra TBMM Başkanlığına sunulur. GRUP İÇ YÖNETMELİĞİNDE partinin tüzük ve programına aykırı hükümler yer alamaz.

GRUP YÖNETİM ORGANLARI

MADDE 62-

Parti Genel Başkanı, partinin TBMM Grubunun da başkanıdır. Genel Başkan milletvekili değilse, parti grubu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile grup üyelerinden birisini grup başkanı seçer. İlk iki turda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, üçüncü turda en çok oy alan seçilmiş olur.

TBMM grubu, grup başkanına yardımcı olmak üzere, üyeleri arasından iki grup başkan vekili seçer. Grup yönetim kurulu, başkan vekilleri hariç grubun sayısına göre en az beş en fazla on üyeden oluşur. Asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilir. Grup yönetim kurulu sayısı, her yasama döneminde Grup Genel Kurulu tarafından belirlenir. Genel İdare Kurulu üyeleri Grup Yönetim Kurulunda görev alamazlar.

Grup organları her toplantı yılının başında ve o toplantı yılı için seçilir. Seçimler gizli oyla yapılır.

Grup Başkanlığı, Grup Başkan Vekilliği yıl içinde herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde yeni seçim yapılır. Grup Yönetim Kurulunda boşalma olduğu takdirde, boşalan üyelikler aldıkları oy sayısına göre yedeklerden doldurulur.

Grup adına konuşmaya ve beyanatta bulunmaya Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri veya Grup Sözcüsü yetkilidir. Belli konular için ayrı sözcüler seçilebilir.

GRUP DİSİPLİN KURULU

MADDE 63-

Grup disiplin kurulu, partinin TBMM grubunca, kendi üyeleri arasından seçilen ve grubun sayısına göre en az üç en fazla yedi milletvekilinden teşekkül eder. Grup Disiplin Kurulunun sayısı her yasama döneminde Grup Genel Kurulu tarafından belirlenir. Bu kurul kendi üyeleri arasından bir başkan bir başkan yardımcısı, bir sekreter seçer. Grup Disiplin Kurulu, üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır, hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Diğer disiplin kurullarının görev ve yetki alanına giren disiplin cezaları partili milletvekillerine uygulamaya Grup Disiplin Kurulu yetkilidir. Ancak, partiden geçici veya kesin çıkarma cezaları Müşterek Disiplin Kurulu tarafından verilir. Partili milletvekillerinin partinin TBMM grubu üyeliğinden çıkarılmaları partiden çıkarılmalarını, partiden kesin olarak çıkarılmaları da TBMM grubundan çıkarılmalarını gerektirir.

GRUP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

MADDE 64-

A) T.B.M.M. DE

Partinin TBMM Üyeleri:

a. TBMM çalışmalarında partinin programına, temel ilkelerine, gizli oyla alınan bağlayıcı grup kararlarına uymak ve bunları desteklemek zorundadırlar. Grup tarafından yukarıdaki şekilde karara bağlanmamış olan durumlarda parti program ve tüzüğü çerçevesinde meclisteki oy ve konuşmalarında serbesttirler.
b. Haklı mazeretleri olmadıkça TBMM Genel Kurulu ve komisyonları ile parti grubunun çalışmalarına katılmak zorundadırlar.
c. Katılmak zorunda oldukları toplantıların görüşmelerinde bulunmamak, gündem ve konularından haberdar olmamak, görüşmelerde karşı fikir veya oyda bulunmuş olmak, yukarıdaki şekilde alınan grup kararlarına ve partinin temel ilke kararlarına uymamak için haklı sebep teşkil etmez.

B) İL GENEL MECLİSİ VE BELEDİYE MECLİS GRUPLARI:

Parti il başkanı il genel meclisi ve il belediye meclis gruplarının başkanıdır.

İlçe başkanı ilçe belediye meclisi grubun başkanıdır.

a. İl Genel Meclisi Grubu:

İl Genel Meclisi Grubu, partili il genel meclisi üyelerinden teşekkül eder. İl Genel Meclisi Grup üyeleri aralarından en az, bir başkan vekili ve bir sekreter seçerler. İl Genel Meclis Grubu, parti tüzük ve programı çerçevesinde ortaklaşa hareketi sağlar. İl Genel Meclis Grubu, görevlerinde izleyecekleri politikaları ve karşılaştıkları meseleleri grupta konuşup görüşerek karara bağlar.

b. Belediye Meclis Grupları:

Büyükşehir, il, ilçe ve kasaba belediye meclislerine Partiden seçilen üyeler, her belediye için ayrı ayrı olmak üzere, aralarında parti grubu kurarlar. Belediye Meclis Grubu üyeleri, aralarından bir başkan vekili ve bir sekreter seçerler. Partili Belediye Başkanı, parti grubunun üyesidir.

Belediye Meclis Grubu Parti tüzük ve programı çerçevesinde ortaklaşa hareketi sağlar.

Belediye Meclis Grupları görevlerinde izleyecekleri politikaları ve karşılaştıkları meseleleri grupta konuşup görüşerek karara bağlar.

İl ve İlçe Başkanları kendi il ve ilçelerindeki il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerini parti politikasını tespit etmek ve çalışmalarını yönlendirmek maksadıyla her zaman toplantıya çağırabilir ve bu toplantılara başkanlık ederler.

İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi gruplarında alınan bağlayıcı kararlara aykırı davranış, ihraç sebebidir.

YEDİNCİ KISIM
DANIŞMA, ARAŞTIRMA VE ÇALIŞMA KURULLARI – KOMİSYONLAR

BÖLGE, İL VE İLÇE DİVANLARI, BİLİM VE SİYASİ ARAŞTIRMALAR KURULU, SİYASET OKULLARI

MADDE 65-

A) BÖLGE, İL VE İLÇE DİVANLARI

Bölge Divanları, ülkemizdeki yedi coğrafi bölge esas alınarak, partinin o bölgedeki gelişme imkânlarını araştırmak, bölge illerinin teşkilatları arasındaki işbirliğini geliştirmek, bölgenin genel meselelerini tartışmak ve çözüm yollarını araştırmak amacıyla Teşkilattan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı tarafından yılda en az bir defa toplantıya çağrılır. Bu toplantılar istişari mahiyette olup çoğunluk aranmaz. Toplantıda ortaya çıkan görüş, temenni ve çözüm önerileri Teşkilattan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı tarafından bir rapor halinde Genel Başkanlığa verilir. Genel başkanın divan toplantısına katılmaması halinde toplantıya teşkilat başkanı başkanlık eder.

Bölge Divanları, mevcut coğrafi bölgelerin Başkanlık Divanınca bölünmesi suretiyle oluşturulacak yeni bölgeler halinde de yapılabilir.

Bölge Divanına

a. Genel İdare Kurulu Üyeleri
b. Bölge illerinde oturan ve üyelikleri devam eden Parti Kurucuları
c. Bölge İllerinin partili TBMM Üyeleri
d. Bölge illerinde oturan partili eski milletvekilleri
e. Bölge illerinin İl Başkanları ile İl Yönetim Kurulu Üyeleri
f. Bölge illerinin İl Disiplin Kurulu Başkan ve Üyeleri
g. Bölge illerinin İlçe Başkanları ve İlçe Yönetim Kurulu Üyeleri
h. Bölge illerindeki partili İl ve İlçe Belediye Başkanları ile Belediye Meclis Üyeleri
i. Bölge illerinin partili İl Genel Meclisi Üyeleri
j. Bölge illerinde oturan ve o illerin partili eski İl Başkanları
k. Bölge illerinin yan kuruluşlar İl Başkanları çağrılırlar.

İl Divanları, partinin o ildeki çalışmaları ile gelişme imkânlarını ve mahalli hizmetleri gözden geçirmek illerdeki parti organları arasında uyum ve işbirliği imkânları araştırmak amacıyla ve gerek duyuldukça, il başkanları tarafından senede en az iki defa toplantıya çağrılır. Bu toplantılar istişari mahiyette olup çoğunluk aranmaz. Toplantıda ortaya çıkan görüş ve temenniler il başkanı tarafından, bir rapor halinde Teşkilattan sorumlu Genel Başkan Yardımcılığına bildirilir.

İl Divanına:

a. O ilde oturan ve üyelikleri devam eden parti kurucuları ile genel idare kurulu üyeleri,
b. O ilin partili TBMM Üyeleri,
c. İl çevresinde oturan partili eski milletvekilleri,
d. İl Başkanı ile İl Yönetim Kurulu Üyeleri,
e. İl Disiplin Kurulu Başkan ve Üyeleri,
f. İlçe Başkanları ile İlçe Yönetim Kurulu Üyeleri,
g. Partili İl ve İlçe Belediye Başkanları ve Belediye Meclis Üyeleri,
h. Partili İl Genel Meclisi Üyeleri,
i. İl çevresinde oturan partili eski İl Başkanları,
j. Yan kuruluşların İl ve İlçe Yönetim Kurulu Üyeleri çağrılabilirler.

İlçelerde de aynı şekilde ilçe divanları düzenlenebilir.

B) BİLİM VE SİYASİ ARAŞTIRMALAR KURULU

Parti Genel Başkanının başkanlığında, Genel Başkanın teklifi üzerine Genel İdare Kurulu tarafından seçilen 20 bilim adamı ve siyasetçiden oluşur.

Genel İdare Kurulu, kurulun üye sayısını artırmaya yetkilidir. Kurulun üye sayısında herhangi bir sebeple boşalma olması halinde Genel Başkanın teklifi üzerine, Genel İdare Kurulunca boşalan üye yerine yenisi seçilir. Kurulun görev süresi ilk olağan veya olağanüstü büyük kongrede seçilecek genel merkez teşkilatı organ seçimlerine kadar devam eder.

Bilim ve Siyasi Araştırmalar Yüksek Kurulu genel politika, hukuk, sistemler, ülke sorunları, gelişmeler ve benzeri konularda çözümler ve görüşler oluşturur. Çözüm ve görüşlerini rapor halinde genel başkanın bilgisine sunar.

Kurul genel başkanın gerekli gördüğü zamanlarda ve belirleyeceği gündemle toplanır. Genel Başkanın isteği halinde kurul üyeleri bilgi sunmak ve soruları cevaplamak üzere genel idare kurulu toplantılarına katılabilir.

C) SİYASET OKULLARI

Siyaset okulları, toplumsal kalkınmayı gerçekleştirecek, halkımızın geleceğe tam bir güven, huzur ve refah içinde ilerlemesini sağlayacak siyasal kadroların küresel çağın gereklerine uygun şekilde eğitilmelerini, parti üyelerinin ve siyaset yapmaya istekli kişilerin temel siyasi kavramlar hakkında bilgi sahibi kılınması, gençlerin ve kadınların en geniş şekilde katılımlarının sağlanması, bu

alanda daha önce bilgi ve tecrübe sahibi olan deneyimlerinden yararlanılması, kişilerin topluma siyasal alanda da hizmet amacıyla birikimini değerlendirmek isteyen vatandaşların, kamusal görevlere daha donanımlı olarak başlamalarını sağlamak üzere oluşturulan çalışma faaliyetidir. Alışma amacı ve konuları belirlenmiş olan siyaset okullarının gerek görülen bölgelerde ve zamanlarda faaliyetine Başkanlık Divanınca karar verilir.

KURUL VE KOMİSYONLAR

MADDE 66-

Parti yönetim kurulları, üst kademelerin kararları ile veya kendiliklerinden yahut kongrelerinin kararları üzerine belli konular için devamlı veya geçici olarak araştırma, inceleme ve danışma kurul ve komisyonları kurabilirler

GENEL BAŞKAN DANIŞMANLARI VE BÜROLAR

MADDE 67-

Genel Başkan en fazla Başkanlık Divanının üye sayısı kadar Genel Başkan Danışmanı görevlendirebilir. Genel Başkan Danışmanlarına, parti içinde ve dışa karşı temsil ve icra görevleri verilemez.

Genel Başkan danışmanlarının atamalarında görevden alınmalarında ve ayrılmaları durumunda Genel İdare Kuruluna bilgi verilir.

Parti Genel Merkezinde Siyasi İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısına bağlı Araştırma-Geliştirme Başkanlığı ile Hukuk Bürosu, Teşkilat İşlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısına bağlı Teşkilat Bürosu, Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısına bağlı seçim bürosu, Basın-Propaganda ve Yurtdışı İlişkiler den Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığına bağlı basın bürosu, Genel sekretere bağlı idari ve halkla ilişkiler bürosu ile bilgi işlem ve arşiv bürosu, Genel Muhasibe bağlı muhasebe bürosu kurulur. İhtiyaç duyulacak diğer büroların kurulması, mevcut büroların kapatılması veya birleştirilmesi Başkanlık Divanınca kararlaştırılır.

Araştırma–Geliştirme Başkanı ve büro şefleri, bağlı bulundukları Genel Başkan Yardımcısının teklifi ve Genel Başkanın oluru ile atanırlar. Atanmalarını takip eden ilk Genel İdare Kurulu toplantısında bilgiye sunulurlar. Aynı usulle görevden alınmaları veya ayrılmaları durumunda da genel idare kuruluna bilgi verilir.

Genel Başkan Danışmanları, Araştırma-Geliştirme Başkanı ve büro şeflerine ücret ödenebilir. Bürolarda ücretli personelin yanı sıra gönüllü olarak çalışmak üzere ilgili Genel Başkan Yardımcısı tarafından partililere de görev verilebilir. Araştırma-Geliştirme Başkanlığı, Genel Merkez binası dışında ve giderleri parti tarafından karşılanan bir binada faaliyet gösterebilir.

SEKİZİNCİ KISIM
TEFTİŞ VE DENETİM

DENETİM YETKİSİ

MADDE 68-

Genel İdare Kurulu bütün teşkilatı, kademeler de kendilerine bağlı kademeleri her yönden, teftiş ve denetim altında bulundururlar. Ayrıca her kademe kendi kongresi tarafından denetime tabidir.

Yan Kuruluşlar bağlı oldukları Temel Teşkilat ile kendi üst kuruluşları tarafından yasa ve tüzük hükümlerinin uygulanması, birlik ve beraberliğin sağlanması, çalışmaların koordine içinde yürütülmesi ve Genel Merkez'ce tespit edilen politikaların benimsenerek uygulanması ve hedefe ulaşılması konuları esas olmak üzere tüm hizmet ve çalışmalarından dolayı denetime tabi tutulurlar. Bağlı

oldukları Genel Başkan Yardımcılığı da milletvekili veya diğer görevliler marifeti ile yan kuruluşları denetletebilirler.

Her kademe, bağlı bulunduğu üst kademeye gelir giderleri hakkında en geç altı ayda bir hesap vermekle yükümlüdür.

PARTİ MÜFETTİŞLERİ

MADDE 69-

Genel İdare Kurulu, parti muamelatının kanun, parti tüzük ve yönetmeliklerine uygunluğunu sağlamak, parti işlerini düzene sokmak, parti çalışmalarını hızlandırmak ve daha verimli hale getirmek, teşkilat kurmak veya teşkilatı denetlemek amacıyla gerektiği kadar parti müfettişi görevlendirebilir. Bölge müfettişlikleri kurabilir.

Parti müfettişlerinin, görev yeri veya alanları yahut bölgeleri, görev ve yetkilerinin sınırı atanmalarıyla birlikte belirtilir.

DOKUZUNCU KISIM
MALİ İŞLER

PARTİ GELİRLERİ

MADDE 70-

Partinin Gelirleri şunlardır:

1) Partiye giriş aidatı asgari (10,00 TL) ve üyelik yıllık aidatı asgari (50.00 TL) olup azami giriş aidatı ve üyelik yıllık aidatı, yasada öngörülen üst limit dâhilinde yıllık veya aylık olarak ödenebilir.

Partiye aidat borcunun tamamını veya bir kısmını ödemeyen parti üyesi hakkında partiden geçici veya kesin çıkarma cezaları uygulanamaz. Ancak yapılacak yazılı tebligata rağmen birikmiş aidat borcunun 10 gün içinde ödemeyen üyeler Büyük Kongreye delege seçilemezler. Üyelik aidatını ödemeyen üyelerin delege seçimlerinde tüm aday yoklamalarında ve her kademedeki kongrelerde seçme ve seçilme hakkını kullanmaları konusunda karar vermeye Genel İdare Kurulu yetkilidir.

2) Milletvekili aday adaylarından alınacak özel aidat: Bu aidatın miktarı ve ödeme şekli Siyasi Partiler Kanununun 64. Maddesindeki esaslar dâhilinde yönetmelikle gösterilir.

3) Partili milletvekillerinden alınacak milletvekilliği aidatı: Parti milletvekillerinin ne kadar aidat ödeyeceği ile bunun grup çalışmalarına ve Genel Merkeze ayrılacak kısmı TBMM grubunun kararı ile tespit edilir.

4) Satış bedelleri, Genel İdare Kurulunca tespit edilen parti bayrağı, flaması, rozeti, parti yayınları ve benzerlerinin satışından sağlanacak gelirler ile üyelik kartları, parti defter, makbuz ve kâğıtlarından elde edilecek gelirler.

5) Partice düzenlenen balo, eğlence ve konser faaliyetlerinden elde edilecek gelirler. Bu faaliyetler, Genel İdare Kurulu'nun izni ile ve illerde yönetim kurullarının denetiminde düzenlenir.

6) Parti mal varlığından sağlanacak gelirler. Genel İdare Kurulu Partinin ihtiyacı amaç ve çalışmaları için gerekli olan taşınmazları, almaya başkalarına devir ve satmaya yetkilidir. Parti, amaçlarına uygun olarak sahip olduğu taşınmazlardan gelir sağlayabilir. Partinin ihtiyacı ile amaç ve çalışmaları için gerekli olanlar dışında gayrimenkul mal edinilemez.

7) Kanuna uygun olarak kabul edilecek bağışlar.

8) Üye kimlik kartlarının ve 4. benddeki benzeri eşyanın niteliklerini belirtmeye, karşılığında alınacak bağış miktarını tespite, bağış miktarının hangi nispetlerde Genel Merkeze, Temel Teşkilata veya Yan Kuruluşlara tahsisine Genel İdare Kurulunca karar verilir.

GELİR MAKBUZLARI

MADDE 71-

Partinin Genel Merkezi ile il ve ilçe yönetim kurulları sağladıkları gelirleri makbuz karşılığında tahsil ederler. Gelir makbuzları Genel İdare Kurulunca bastırılır. Bastırılan ve teşkilat kademelerine gönderilen makbuzların seri ve sıra numaraları genel muhasiplikçe ayrı bir deftere kaydedilir. Teşkilat kademeleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlardan dolayı Genel İdare Kuruluna karşı sorumludurlar.

Makbuzların asıl kısımları ile dip koçanlarında ayrı müteselsil sıra numarası bulunur. Makbuz dip koçanlarının saklama süresi, Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının partiye bildirilmesinden itibaren beş yıldır. Sağlanan gelirin türü, miktarı, gelirin sağlandığı kimsenin adı soyadı ve adresi, makbuzu tanzim eden parti görevlisinin adı soyadı, sıfatı ve imzası makbuzda ve dip koçanda açıkça gösterilir.

PARTİ PARALARININ MUHAFAZASI VE HARCAMALAR

MADDE 72-

Partinin paraları bankada muhafaza edilir. Acil ihtiyaçlarda kullanılmak üzere Genel Merkezde 25.000,00 TL büyük illerde 2.500,00 TL diğer illerde 1.500,00 TL ve büyük ilçelerde 1.000,00 TL diğer ilçelerde 500,00 TL avans muhasip üye nezdinde bulundurulabilir.

Partinin bütün harcamaları ve sözleşmelerle girişilecek yükümlülükler, genel merkezde parti tüzel kişiliği, illerde İl Yönetim Kurulu, ilçelerde İlçe Yönetim Kurulu, adına yapılır. Harcamalar ve sözleşmelerden doğan sorumluluk, Genel Merkezde Genel İdare Kurulu adına Başkanlık Divanında, kademelerde İl ve İlçe Yönetim Kurulu adına kademelerin başkanlık divanında olmak üzere harcama ve sözleşmelerin ifası ilgili yönetim kurullarının kararı ile olur. Ancak Genel İdare Kurulunca onaylanmış bütçede öngörülmüş bulunan (300,00 TL'nı aşmayan) harcamalar ile genel tarifeye bağlı giderler için karar alınmasına gerek yoktur.

50,00 TL'sına kadar olan harcamaların makbuz ve fatura gibi belge ile tevsiki zorunlu değildir.

Giderlere ait belgeleri saklama süresi kesin hesabın Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararlarının partiye tebliğinden itibaren beş yıldır. Özel kanunlarda bulunan daha uzun saklama süreleri ile ilgili hükümler saklıdır. Partinin gelir ve giderleriyle ilgili bilgilerin yükümlülerince iki ayda bir il ve ilçe yönetim kurullarına verilmesi ve doğruluğunun kurullarca değerlendirilmesi zorunludur. İl ve ilçe Teşkilatlarının banka hesaplarından, biri muhasip olmak üzere ancak yetkili iki kişinin imzaları ile para çekilebilir

Yasal düzenlemeler gereğince siyasi partilere seçim dönemlerinde ve her yıl yapılan devlet yardımının yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere genel idare kurulunca belirlenecek bir kısmı, hazine yardımının yapılmasını izleyen en geç iki ay içinde teşkilatlara gönderilir.

Teşkilatlar arasındaki paylaşım kriterleri yönetmelikle belirlenir.

Yasal mevzuat dâhilinde belirlenen milletvekili aday adaylarından alınan özel aidatın, yarısından aşağı olmayan kısmı adaylık müracaatında bulunulan seçim çevresi parti teşkilatlarına gönderilir.

BÜTÇE VE KESİN HESABIN HAZIRLANMASI, ONANMASI

MADDE 73-

Partinin il teşkilatları, bağlı ilçeleri de kapsamak üzere ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim yılından önceki Ekim ayı sonuna kadar Genel Merkeze gönderirler. Bu bütçe ile aynı süre içinde hazırlanacak Genel Merkez bütçesi Aralık ayı sonuna kadar Genel İdare Kurulunca incelenerek karara bağlanır. Bütçeler bilanço esasına göre düzenlenir.

Parti Genel Merkezi ve bağlı ilçeleri de kapsamak üzere il teşkilatları her bütçe yılını takip eden nisan ayının sonuna kadar bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesapları

hazırlarlar. İl teşkilatlarınca gönderilen ve Parti Genel Merkezine ait olan kesin hesapları Genel İdare Kurulu inceleyerek karara bağlar ve birleştirir.

Parti Merkez teşkilatının kesin hesapları Büyük Kongrede, illerin ve ilçelerin kesin hesapları kendi kongrelerinde tüzüğün ilgili hükümleri çerçevesinde incelenerek karara bağlanır. Kesin hesabın kongrece kabulü ile süresi biten yönetim kurulu ibra edilmiş olur.

KESİN HESABIN İLGİLİ MERCİLERE GÖNDERİLMESİ

MADDE 74-

Genel Başkan, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti genel merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan il teşkilatlarının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına verir.

YÖNETİM KURULLARININ SORUMLULUĞU

MADDE 75-

Her yönetim kurulunun başkan ve üyeleri, kendi kurullarının harcamalarından, partinin parasının ve demirbaş eşyaları ile malzemesinin muhafazasından ve yerine kullanılmasından kanuni sorumlulukları saklı kalmak kaydı ile partiye karşı şahsen ve müteselsilen sorumludurlar.

Partinin, il ve ilçe teşkilat kademeleri tarafından parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine ilişkin esaslar Genel İdare Kurulunca önceden yazılı yetki verilmediği veya sonradan bir kararla onaylanmadığı takdirde, partinin teşkilat kademelerinin yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden dolayı parti tüzel kişiliği hiçbir suretle sorumlu tutulamaz. Genel İdare Kurulu veya Genel Başkan veya parti tüzel kişiliği aleyhine takipte bulunulamaz. Bu takdirde sorumluluk sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına giren kişi veya kişilere ait olur.

MUHASEBE VE MALİ İŞLER YÖNETMELİĞİ

MADDE 76-

Partinin bütün kademelerince, bütçe ve gelir-gider cetvelleri ile kesin hesapların nasıl hazırlanacağı, harcamaların nasıl yapılacağı, muhasebe kayıt ve defterinin nasıl tutulacağı, sarf belgelerinin tanzim ve muhafazası sözleşmelerin nasıl yapılacağı gibi hususlar yönetmelikte gösterilir. Genel Merkez teşkilatının tüm gelir ve gider miktarları partinin internet sitesinden her yıl ilan edilir.

ONUNCU KISIM
SEÇİM VE ADAYLIK İŞLEMLERİ

SEÇİM İŞLERİ

MADDE 77-

Partinin kanunlara göre girmeye hakkı olan seçimlere tamamen veya kısmen katılmasına karar verme yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

MİLLETVEKİLİ ADAY TESBİT İŞLEMLERİ

MADDE 78-

Milletvekilliği için adaylık başvuru tarihleri, Genel İdare Kurulu'nca kararlaştırılır ve ilan edilir. Adaylık başvurusu, Genel İdare Kurulu başkaca karar vermiş olmadıkça, adaylık müracaatında bulunan tarafından bizzat genel merkeze yapılır.

Partiye üye olsun veya olmasın milletvekili aday tespit işlemlerine katılmak için partiye müracaat edenlere Anayasa, ilgili kanunlar ve parti tüzük ve programı temel ilkeleri bakımından izin vermeye Genel İdare Kurulu yetkilidir.

Milletvekilliği genel ve ara seçimlerinde, aday adaylıkları Genel İdare Kurulunca uygun bulunanlar arasından milletvekili adaylarının ve sıralarının tespiti:

a. Ön Seçim,
b. Aday Yoklaması,
c. Merkez Yoklaması,

usul ve esaslarından biri veya birkaçı ile yapılabilir. Parti adaylarının tespitinde, hangi seçim çevresinde, yukarıdaki usullerden herhangi biri veya birkaçının birlikte uygulanacağına Genel İdare Kurulu tarafından gizli oyla karar verilir. Genel idare kurulu hangi seçim çevresinde hangi usulün belirleneceğine karar vermeden önce seçim çevreleri parti teşkilatlarının görüşlerini alır. Seçim çevreleri için ayrı ayrı müzakere açılır ve her bir müzakerenin sonucunda gizli oylama yapılır. Genel İdare Kurulu üyeleri aday tespit usullerinin yazılı olduğu oy pusulaları üzerinde tek bir usulü işaretlemek suretiyle oylarını kullanırlar. En fazla oyu alan usul, o seçim çevresi için aday belirleme usulü olarak seçilmiş sayılır.

Bir seçim çevresinde merkez yoklaması ile aday belirlenmesine karar verilebilmesi için Genel İdare Kurulunda yapılacak oylamada üye tam sayısının en az yarısının oyu gereklidir.

Ön seçim ve aday yoklaması usulleri, Siyasi Partiler Kanunu ve seçim mevzuatı çerçevesinde yargı denetim ve gözetiminde yapılır. Genel İdare Kurulu, hangi seçim çevresinde hangi usul ile aday belirleneceğine dair kararı partiye aday adaylığı müracaatları için konulan süre dolmadan en az yedi gün önce alır ve ilan eder.

Ön seçim Siyasi Partiler Kanununda belirtilen hükümlere göre o seçim çevresinde partiye kayıtlı tüm üyeler tarafından yapılır.

Aday yoklaması aşağıda sıralanan partililerce yapılan milletvekili aday tespit işlemidir.

Bu seçmenler şunlardır:

1. Seçim çevresinde oturan ve üyelikleri devam eden,
   a. DP Kurucuları,
   b. Eski Bakan ve Milletvekilleri,
   c. İlçe ve İl Eski Başkanları,
   d. Belediye Eski Başkanları,
   e. Genel İdare Kurulu, Yüksek Haysiyet Divanı ve Merkez Karar Kurulu üyeleri,
2. Çevrenin partili bakan ve milletvekilleri,
3. Parti il ve ilçe yönetim kurulu başkanları ile asil ve yedek üyeleri,
4. Parti il disiplin kurulu başkanları ile asil ve yedek üyeleri,
5. Partili il genel meclis üyeleri,
6. Partili belediye başkanları ve belediye meclis üyeleri,
7. Seçim çevresinin köy ve mahalle muhtarları,
8. Köy, mahalle ve beldelerin ilçe kongresi delegeleri,
9. İlçelerin il kongresi delegeleri,
10. İllerin Büyük Kongre delegeleri,
11. Köy ve mahallerden seçilen aday tespit delegeleri,
12. Son milletvekili genel seçiminde partinin ilçede aldığı oydan 4000 oy düşüldükten sonra kalan oyun her bir 75 oy için bir kişi olmak üzere seçilecek aday tespit delegeleri belirlenir. Aday tespit delegeleri, ilçe kongresi delegeleri ile beraber seçilir. Bu delegeliklerin köy ve mahallelere tahsisi, son milletvekili genel seçiminde köy ve mahallelerde partinin aldığı en yüksek oydan başlamak üzere yapılacak sıralamaya göre olur. Mahalle ve köylerin 75 den az olan kısımları da büyüklüklerine göre sıralanır ve artan delegelik varsa ona göre tahsis yapılır. Delegeler o mahalle ve köy seçmen listesine kayıtlı olanlardan seçilir.
13. Kongrelerini yapmış yan kuruluşların aday yoklaması seçmeni olabilmeleri için, kongrelerinin "Başkanlık Divanınca Onaylanarak Kesinleşmiş" yan kuruluş başkanları ile yönetim kurulu asıl üyeleri.

Partili bakan ve milletvekilleri seçim çevresinin diledikleri ilçesinde, diğer seçmenler kayıtlı bulundukları ilçede oy kullanırlar. Yukarıda yazılı aday yoklaması seçmeni, kayıtlı olduğu ilçenin yer aldığı seçim çevresinde ve sadece bir oy kullanabilir. Aday yoklaması seçmen listelerinin genel merkezce altı ay ara ile güncellenmesi sağlanır

Başkanlık Divanı, ön seçim veya aday yoklaması yapılmasına Genel İdare Kurulunca karar verilen seçim çevrelerinde, ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, ön seçim veya aday yoklaması tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek şartıyla merkez adayı gösterebilir.

Aday adaylığı müracaatında bulunanlar talep ettikleri seçim çevresindeki aday belirleme usulü ön seçim veya aday yoklaması ise ön seçim veya aday yoklaması ile merkez adaylığı arasındaki tercihini belirtir. Tercih merkez adaylığı içinse müracaatı seçim kuruluna bildirilmeyerek başkanlık divanına sunulur.

Merkez yoklaması Genel İdare Kurulunca gizli oyla yapılan aday tespit ve sıralamasıdır. Merkez yoklaması yapılacak seçim çevreleri için ayrı ayrı müzakere açılır ve her bir müzakerenin sonunda oylama yapılır. Genel İdare Kurulunda yapılacak müzakerelerde, teşkilat talepleri, seçim çevresinde yapılan kamuoyu araştırmaları, aday özellikleri ve seçim çevresinin bölgesel özellikleri öncelikle dikkate alınır.

Genel İdare Kurulu Üyeleri, adaylık müracaatında bulundukları seçim çevresinde Genel İdare Kurulunca merkez yoklaması yapılmasına karar verilmiş olması halinde aday tespit ve sıralamasına ilişkin oylamaya katılamaz.

Başkanlık divanı merkez yoklaması yapılmasına Genel İdare Kurulunca karar verilen seçim çevrelerinde, ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, merkez yoklaması tarihinden en az üç gün önce parti genel merkezinde ilan ve genel idare kurulu üyelerine bildirmek şartıyla merkez adayı gösterebilir.

Aday adaylığı müracaatında bulunanlar, talep ettikleri seçim çevresinde aday belirleme usulü merkez yoklaması ise merkez yoklaması ile merkez adaylığı arasındaki tercihini belirtir. Tercih merkez adaylığı içinse, müracaatı Genel İdare Kurulunca yapılacak yoklamaya dahil edilmeyerek Başkanlık Divanına sunulur.

Aday listelerinde, liste kesinleşmeden önce istifa, ölüm, iptal gibi sebeplerle boşalma olması halinde, noksan adaylıklar o seçim çevresinde önseçim veya aday yoklaması yapılması halinde, seçimde sırasıyla en çok oy alanlarla doldurulur.

Diğer hallerde boşalan adaylıkları tamamlamaya ve aday göstermeye Genel İdare Kurulu yetkilidir.

MAHALLİ SEÇİMLER

MADDE 79-

İl Merkezlerinin belediye başkanlığı adayı için yapacakları yoklamalara katılmak isteyenlerin yoklamalara katılabilmeleri parti üyesi olsun veya olmasın Genel İdare Kurulunun iznine bağlıdır. İlçe ve kasaba belediye başkanlığı için partiye başvuran aday adaylarının yoklamalara katılabilmeleri, parti üye olsun veya olmasın bağlı bulundukları ilçe yönetim kurulunun görüşü ve İl Yönetim Kurulunun onayına bağlıdır. Genel İdare Kurulu, İl Yönetim Kurullarının bu konudaki kararlarını değiştirebilir. Genel İdare Kurulunun kararı kesindir.

İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi üyeliği için partiye müracaat edenlerin aday adaylığı, partiye üye olsun veya olmasın İl Yönetim Kurulunun onayına bağlıdır. Genel İdare Kurulu bu kararları değiştirebilir. Bu kurulun kararı kesindir.

İl ve İlçe, Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerinden Belediye Başkanlığına aday adayı olmak isteyenler; en geç yasal seçim takviminde kamu görevlileri için öngörülen tarihe karar defterine işlenmek suretiyle istifa etmek zorundadırlar. İl Genel Meclisi ve Belediye Meclis Üyeliklerine aday adaylığı için istifa zorunluluğu yoktur.

Aday seçimleri için hazırlanacak aday listelerinde aday adayları soyadları alfabetik sırasına göre sıralanır.

Mahalli idareler seçimlerinde aday adayları arasından belediye başkanlığı için bir, Belediye Meclisi için üye adedi kadar asıl ve yedek olarak ayrı ayrı, İl Genel Meclisi üyeliklerine seçim çevresi için tespit olunan sayıda asıl ve yedek üye adedi belirlenir. Merkez yoklaması, ön seçim veya aday yoklaması usullerinden hangisinin hangi seçim çevrelerinde tatbik edileceği, Genel İdare Kurulunca kararlaştırılıp, kanuni süreler dikkate alınarak önceden mahallelerine ve ilgili mercilere bildirilir.

Merkez yoklaması hariç aday tespitleri yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

A) İlçe, il ve Büyükşehir belediye başkanı ve belediye meclisi üyeleri aday yoklamasında oy kullanacak seçmenler şunlardır:

1. Seçim çevresinde oturan ve üyelikleri devam eden:
   a. DP Kurucuları,
   b. Eski ve mevcut GİK. ve Yüksek Haysiyet Divan üyeleri,
   c. Partili Milletvekilleri,
   d. Partili eski senatör ve milletvekilleri,
   e. Eski İl ve İlçe Başkanları,
   f. Eski Belediye Başkanları,
2. Parti Yönetim Kurulu Başkanı ile asil ve yedek üyeleri,
3. Disiplin Kurulu Başkanı ile asil ve yedek üyeleri,
4. Partili İl Genel Meclisi Üyeleri,
5. Partili Belediye Başkanları ve Belediye Meclis Üyeleri,
6. O seçim çevresindeki muhtarlar,
7. O seçim çevresindeki İlçe Kongresi Delegeleri,
8. O seçim çevresindeki İl Kongresi Delegeleri,
9. O seçim çevresindeki Büyük Kongre Delegeleri,
10. İl Yönetim ve Disiplin Kurulları Başkan ve Üyeleri İl Yönetim Kurulunun üyeleri, (Büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçelerin tamamında aday yoklaması seçmeni olurlar)
11. Ayrıca tüzüğün 78. maddesinin 12. bendine göre ilçe mahallelerinden seçilen aday tespiti delegeleri,
12. Kongrelerini yapmış yan kuruluşlar İl ve İlçe Başkanları ile Yönetim Kurulu Üyeleri,
13. Bulunduğu ilçede,(Büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçelerin tamamında) İlçe İl ve Büyükşehir Belediye Başkanı ve belediye meclisi üyeleri aday yoklaması seçmeni olurlar.

Aday yoklaması seçmenleri, aday yoklaması seçmen listesine sıfatları gösterilerek kaydedilir.

B) İl Genel Meclisi Üyeleri aday yoklamasında oy kullanacak seçmenler şunlardır:

1. Seçim çevresinde oturan ve üyelikleri devam eden:
   a. DP Kurucuları,
   b. Eski ve mevcut GİK ve Yüksek Haysiyet Divan üyeleri,
   c. Partili Milletvekilleri,
   d. Partili eski senatör ve milletvekilleri,
   e. Eski İl ve İlçe Başkanları ile,
   f. Eski Belediye Başkanları,
2. O seçim çevresinin Parti Yönetim Kurulu Başkanı ile asil ve yedek üyeleri,
3. O seçim çevresinin Disiplin Kurulu Başkanı ile asil ve yedek üyeleri,
4. O seçim çevresinin Partili İl Genel Meclisi üyeleri,
5. O seçim çevresinin Partili Belediye Başkanları ile Belediye meclis üyeleri,
6. O seçim çevresinin Köy ve Mahalle Muhtarları
7. Köy ve Mahalle ilçe kongresi delegeleri,
8. İlçelerin il kongresi delegeleri,
9. O seçim çevresindeki büyük kongre delegeleri,
10. Tüzüğün 78. maddesinin 12. bendine göre o seçim çevresinde seçilmiş aday tespit delegeleri,

11. İl yönetim ve disiplin kurulları başkanı ile asil ve yedek üyeleri (il yönetim kurulunun bulunduğu ilçede), (Büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçelerin tamamında),
12. O seçim çevresindeki kongrelerini yapmış yan kuruluşların İl Başkanları ile Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri aday yoklaması seçmeni olurlar.

Aday yoklaması seçmenleri, aday yoklaması seçmen listesinde sıfatları gösterilerek kaydedilir.

C) Belediye Meclisleri için yasasına göre gösterilecek kontenjan adaylarının tespit ve gösterme yetkisi Genel İdare Kurulunundur. Genel İdare Kurulu bu yetkisini il veya ilçe teşkilatlarına devredebilir.

ONBİRİNCİ KISIM
HÜKÜMET KURMA VE BAKANLARIN TESPİTİ

HÜKÜMET KURMA VE KOALİSYONLARA KATILMA

MADDE 80-

Hükümet kurmaya, koalisyonlara katılmaya veya hükümetten yahut koalisyondan ayrılmaya karar verme yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Hükümetten çekilme veya Genel İdare Kurulunun aksine bir çekincesi olmadıkça koalisyonlardan ayrılma kararına rağmen görevini bırakmayan bakanlar, partiden ayrılmış sayılırlar.

Partili bakanlar, partinin genel politikasına veya temel ilkelerine aykırı harekette bulunamazlar.

Genel Başkan ve Genel İdare Kurulu, partinin kurduğu veya katıldığı hükümet ile Genel İdare Kurulu ve TBMM grubu arasında anlayış ve işbirliğine dayanan bir çalışma ortamını oluşturmaya gayret ederler.

GENEL İDARE KURULUNDAN KABİNEDE GÖREV ALABİLECEKLER

MADDE 81-

Genel İdare Kurulundan, parti Genel Başkanı dahil 10 kişi hükümette görev alabilir. Bu sayı aşıldığı takdirde Genel Başkanca uygun görülenler kuruldaki görevlerini bırakırlar ve çekilenlerin yerine sırayla yedeklerden alınır. Çekilenler Genel Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter veya Genel Muhasip ise Genel İdare Kurulunca yerlerine yenileri seçilir.

BAKANLARIN TESPİTİ

MADDE 82-

Cumhurbaşkanı hükümeti kurma görevini, Anayasa gereğince partinin Genel Başkanına verdiği takdirde Genel Başkan, Genel İdare Kurulu ile TBMM parti grubunu toplayarak istişare ettikten sonra bakanları tespit eder. Parti Genel Başkanı, başbakan olmadığı takdirde ise Başbakanlık görevi verilmiş olan parti üyesi, partinin Genel Başkanı ile birlikte yukarıda belirtilen kurullarla istişarede bulunur. Bu istişareler sırasında kabineye gireceklerle ilgili isim tespiti yapılamaz ve bu yolda karar alınamaz.

ONİKİNCİ KISIM
SON HÜKÜMLER

RESMİ MERCİLERE BİLGİ VERİLMESİ

MADDE 83-

İlçe ve il kongrelerinin toplanacağı gün, saat ve yer ile gündemi, toplantının yapılacağı günden en az 15 gün önce mahalli mülki makama bildirilir.

Büyük Kongrenin günü, saati yeri ve gündemi de en az 15 gün önce yetkili makamlara bildirilir.

Parti organlarında görev alanların adları, soyadları, doğum yeri ve tarihleri, meslek ve sanatları, ikametgâh adresleri ve partideki görevleri ile İlçe Seçim Kurulu Başkanlığınca onaylanmış Kongre Tutanağı toplantıyı takip eden 15 gün içinde ilgili Yönetim Kurulu Başkanı tarafından o yerin en büyük mülki amirine ve ayrıca siyasi partiler kanunu gereği TC Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmek üzere Genel Merkez Teşkilat Başkanlığına İl Başkanlığı kanalıyla bildirilir. Merkez Karar Kurulu ve Genel İdare Kurulunda görev alanlar da aynı şekilde İçişleri Bakanlığı'na ve Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

MADDE 84-

Partinin tüzük ve programında değişiklik yapılması, Büyük Kongrede kurulacak Tüzük Komisyonu raporuna istinaden Büyük Kongre kararına bağlıdır.

YÖNETMELİKLERİN HAZIRLANMASI

MADDE 85-

Siyasi Partiler Kanunu ile Parti tüzüğünün gerekli kıldığı yönetmeliklerin kabulü ve yürürlüğe konması, Genel İdare Kurulunun yetkisi dahilindedir.

TÜZÜKDE HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

MADDE 86-

Demokrat Parti Tüzüğü, parti üyelerini ve parti teşkilatını bağlar. Tüzük hükümlerine aykırı hareket tüzükteki müeyyidelerin uygulanmasını zorunlu kılar. Tüzük hükümlerine uygun davranmak siyasetin ve hukuka uymanın tabii gereğidir

Parti tüzüğünde hüküm bulunmayan hallerde Siyasi Partiler Kanunu, Seçim Kanunları, TBMM İç Tüzüğü ve Dernekler Kanununun ilgili hükümlerine göre hareket edilir.

PARTİNİN KAPANMASI

MADDE 87-

Partinin kapanmasına karar verme yetkisi, Siyasi partiler Kanununun 109. ve 110. Maddelerindeki esaslar dâhilinde Büyük Kongreye aittir. Partinin başka bir parti ile birleşmesine Büyük Kongre tarafından karar verilir.

YÜRÜRLÜK

MADDE 88-

Bu tüzük hükümleri partinin tüzel kişilik kazanması ile birlikte yürürlüğe girer. Tüzük değişiklikleri aksine bir düzenleme olmadığı takdirde Büyük Kongrenin kabulü ile birlikte yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE 1

29. 38. ve 50. maddelerdeki işbu tüzük değişiklikleri Büyük Kongrede kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.